

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXVII. évfolyam

5. szám

Komárom, 2016. május

Ára 35 cent

LESZNEK, AKIK KÍVÜL MARADNAK

„Az én Atyám házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra? És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is” (Jn 14,2–3).

Több magyarázatot is találunk a Bibliában arra, hogy miért kellett Jézus Krisztusnak elmennie erről a Földről. A fent idézett igében olvashatjuk az egyik ilyen magyarázatot. Ami számunkra az egyik legvigasztalóbb ok, az az akkori tanítványok számára nem volt örömteli. Biztonságban érezték magukat Jézus jelenlétében. Azóta már sokkal fontosabb, hogy mi lehessünk majd ott Jézussal és biztonságban tudhassuk magunkat a mennyei gyülekezetben.

Nem nehéz beleélni magunkat egy olyan helyzetbe, hogy meg vagyunk hívva valakihez egy ünnepségre. Elkészülünk, szépen felöltözünk, de mikor megérkezünk, azt látjuk, hogy már minden meghívott vendég ott van és foglalt az összes ülőhely. Kellemetlenül éreznénk magunkat és legszívesebben sarkon fordulva távoznánk. Azonban ha a vendéglátó örömmel hozzánk sietne, behívna és helyet biztosítana a számunkra, akkor megnyugodnánk és hálásan, örömmel maradnánk.

A királyi menyegzőbe (Mt 22,1–14) mindannyian hivatalosak vagyunk. Borzalmas lenne, ha ott nem jutna számunkra hely! Urunk, Megváltónk azért is ment fel az Atyához, hogy ott számunkra helyet készítsen. Mert azt akarja, hogy akik Őt követték a földi életük során, azok majd ott legyenek, ahol Ő van: akik Jézussal élnek, örökkön-örökké vele éljenek. Lesznek majd, akik ennek a meghívásnak nem akarnak eleget tenni (Mt 22,3b), akik nem lesznek megfelelő ruhában felöltözve (Mt 22,11), és akik kívül maradnak (Jel 22,15). Tehát az ige elárulja, hogy mi magunk is felelősek vagyunk azért, hogy ott lehessünk az Atya hajlékában.

Minden törekvésünk azonban hiábavaló lenne üdvösségünkért, ha Jézus nem jött volna el megváltásunkért, nem győzte volna le a halált és nem ment volna fel az Atyához! Hitünk és szolgálatunk azonban nem hiábavaló (1Kor 15,58). Van helyünk e világban is. Ahova Isten állított bennünket, ott kell most szeretettel helyt állnunk az Isten dicsőségére! Az ő szeretetéből és kegyelméből hajlékában Jézus által van helyünk! Bizony, ott megelégednénk még a leghátsó hellyel is, mert „*Boldog az, aki Isten országának vendége*” (Lk 14,15b).

Dukon András

Panasz? Nem! Öröm.

Legalább hat éve már annak, hogy utoljára találkoztunk. Az arca markánsabb lett, alkata férfiasabb. Kicsi gyerek volt, amikor elvesztette az édesanyját. Elmondása szerint, nem értette, mi történt akkoriban körülötte. Jöttek-mentek a barátok, rokonok és mindenkinek piros volt a szeme a sírástól. Az édesanyja törekeny, vékony alkatú, szép nő volt. 33 év adott neki. Az apai nagypapája akkor halt meg, amikor ő fél éves volt. Az anyai nagyszülei szintén korán haltak, őket sem ismerhette. Egy nagymamája maradt. Jelenleg az Atlanti-óceánon túl él, ott próbál gyökeret eresztetni. Önellátó, talpra esett fiatalember lett belőle. Keresgélte egy ideig a helyét, a közegét, de mára úgy néz ki, letisztultak az álmok és konkrét célok bontakoztak ki a homályból. Húsvét előtt kapta a hírt: a nagymamája váratlanul és súlyosan megbetegedett. Aggyvérzés. Gondolkodás nélkül kezdte intézni a repülőjegyét: csak még időben hazaérjen! Ez a tragédia idézte elő a mi találkozásunkat. Amikor vacsorával kínáltam, üdítően hatott az öröme, amilyen hálával fogadta az ételt. Nem azért, mert éhes volt, hanem, mert évek óta maga készíti a vacsoráját... Mindennapjairól tárgyilagosan és szépítgetés nélkül beszélt, és szavaiban volt valami rendkívüli: a sok teher és próba után sem lett megkeseredett, panaszkodó. Sőt! Jó volt a közéletben lenni! Egy gyerekkori barátjáról például örömmel újságolta: megnősült, kislánya született. Olyan életet él, amelyet én is szeretnék. Büszke vagyok rá! – mondta. Örült a másik örömének. Önzetlenül, őszintén és érdek nélkül. De ritkán tapasztal ilyesmit az ember manapság! Ezt az őszinte örömet látva jutott eszembe: „Tudom, Istenem, hogy te a szívemet vizsgálod, és gyönyörködsz az őszinteségben”. Azon az estén nem csak én, de hiszem, Isten is gyönyörködött!

Kis Lucia

Nem hatalommal és nem erőszakkal,

hanem az én lelkemmel!

– mondja a Seregek URa.

Zsolt 46

SZÉLCSENDEN

**Ó ez a csend, e Szél-csend, némaság!
Nem hallani a megtérők szavát,
az újszülöttek hálaénekét.
Kérés, könnyörgés nem volt még elég?
Mióta szól már mindenütt Igéd,
s áldás-esőre nem nyílik az ég.**

**Hatalmas Isten, Megváltó Urunk,
szánj meg, segíts meg, mert elárvulunk!
Rút bűneinkkel roskadunk Eléd,
mert életünkben annyi kár, szemét!
Orcánkra égtek szennyek, tegnapok...
Adj újra nekünk bűnbocsánatot!
Hitünk kicsiny bár, hálánk is kevés,
de kérve kérünk áldást ébredést.
És várjuk, hogy majd kél, hogy újra kél,
a Szél, a Szél, a bibliai Szél!**

Jövel, vigasztaló Szentlélek!

„És én kérem az Atyát, és más vigasztalót ad néktek, hogy veletek maradjon mindörökké. Az igazságnak ama Lelkét: akit a világ be nem fogadhat, mert nem látja őt és nem ismeri őt; de ti ismeritek őt, mert nálatok lakik, és bennetek marad” (Jn 14,16–17).

Jézus az utolsó vacsora után vigasztalja tanítványait és megígéri nekik, hogy elküldi a Szentlelket. Tudja, hogy az Atyához megy, azt is tudja, hogy milyen szenvedések várnak követőire. Ha majd nem lesz testileg velük, ki fogja őket vigasztalni, pártjukat fogni, ügyüket megvédeni? Ahogyan őt gyűlölték, gyűlölni fogják a tanítványait is.

Pünkösöd után valóban szükségük volt a vigasztalóra, mert a sánta koldus meggyógyítása után letartóztatták Pétert és Jánost és a főpap parancsára bebörtönözték őket. Kelt a vigasztaló, mikor István diakónust megkövezték.

Továbbá az igazság Lelkének nevezi a Szentlelket. Igazság csak egy van. Sajnos egy huncut ember ezret félre tud vezetni hazugsággal. De az újjászületett embert ezer hazug sem tudja eltévelyíteni, mert a Lélek mindeneket vizsgál, még az Isten mélységeit is. Anániás és Sáfira be akarták csapni az egész közösséget, Péter apostol a Lélek által leleplezte a csalókat és megítélte őket (ApCsel 5,1–10). Nem embereknek hazudtak, hanem Istennek. Az igazság Lelke segítette a tanítványokat abban, hogy tisztán hirdessék az ígét. Eszükbe jutott minden, amit Jézus

mondott nekik. Az egyház történelme a bizonyíték arra nézve, hogy a sok üldözés ellenére mégis megállottak a keresztyének az igaz hitben, mert a Szentlélek náluk lakott és bennük maradt. Ha törvényszékekre hurcolták őket, nem kellett aggodalmaskodniuk, mi módon, vagy mit szólnak, mert az Atya Lelke szólt belőlük és nem állhattak soha ellent a Szentléleknek és a bölcsességnek.

A ma élő keresztyéneknek is szükségük van a vigasztalóra, az igazságnak ama Lelkére, hogy ne az emberi bölcsesség, hanem

a Szentlélek vezesse őket. Mert aki hisz Jézusban, az nem fogja mindig az „írás-magyarázókat” idézni, hanem élő víznek folyamai ömlenek ki belőle. Ha nem talál emberi szavakat az imádságra, a Lélek eszedik helyette kimondhatatlan fohászkodásokkal.

És végül: azt ígéri Jézus, hogy a Szentlélek bennünk marad. A hívó ember sohase feledkezzen meg arról, hogy a testünk a Szentlélek temploma. Ha valaki megrontja az Isten templomát, megrontja azt az Is-

Az ÚR színe előtt

Mindenható Úr, leborulunk előtted és hozzád elmeljük szívünket. Kegyelemmezz nekünk, mert méltatlanok vagyunk hozzád. Teremtőnk és Atyánk, azért mutatsz rá hiányosságainkra, hogy bőségedben részesíthess és mi gyermeki bizalommal kérjük ezt Tőled. A Te néped dicsőít Téged minden jótéteményedért, szolgálidért, az apostolokért, akiken keresztül a hit és az igazság eljutott hozzánk. Add nekünk Szentlelket, hogy megértsük a Szentírást. Téged áld nagy és egységes egyházad a földön, tedd élő szentté. Ajándékozd meg az élő igével, és tedd szolgálodat fedhetetlenekké. Áhítattal imádkozunk mindazokért, akik egyházadnak tagjai: ifjak és öregek, egészségesek és betegek, férfiak és nők. Mutasd meg nekik jókedvedet. Bocsásd meg vétkeiket. Vedd körül őket erőddel, és tiporj porba minden kísértést útjukon. Éljen bennük és jelentsd ki magadat nekik. Uram, kitől minden jó és tökéletes ajándék származik, ajándékozz meg tiszta szívvel. hadd növekedjünk egy testben dicsőségednek szolgálatára. (Serapion)

ten. Mert mi szövetsége van igazságnak és hamisságnak? Mi egyezése Isten templomának a bálványokkal? Ez itt a kérdés: lehet-e egyszerre két úrnak szolgálni? Nem lehet!

De honnan lehet tudni, ki született újjá a Szentlélektől és ki nem? Minden fát a gyümölcseről lehet megismerni. „A testnek cselekedetei pedig nyilvánvalók, melyek ezek: házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás. Bálványimádás, varázslás, ellenségeskedések, versengések, gyűlölködések, harag, patvarkodások, visszavonások, pártütések. Irigységek, gyilkosságok, részségek, dobzódások és ezekhez hasonlóak: melyekről előre mondom néktek, amiképpen már ezelőtt is mondtam, hogy akik ilyeneket cselekesznek, Isten országának örökösei nem lesznek. De a Léleknek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szíveség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség. Az ilyenek ellen nincs törvény. Akik pedig Krisztuséi, a testet megfeszítették indulataival és kívánságaival együtt. Ha Lélek szerint élünk, Lélek szerint is járunk” (Gal 5,19–25).

Isten az Ő Szentlelket annak adja, aki neki enged és megtér. Minden Olvasónak kívánom, hogy készüljön pünkösöd ünnepére! Jövel, vigasztaló Szentlélek!

Atyafiságos szeretettel:

Horkay László

Ma különösen tapasztalom, hogy nagy szükségem van a szentek közösségére, mert ebben az antikrisztusi világban megosztott hadsereggel nem tudunk győzelmet aratni. A Szentírás szerint ezt a közösséget a Lélek gyümölcse teszi lehetővé számomra: „A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békeség, türelem, szíveség, jószág, hűség, szelídség, önmegtartóztatás. Az ilyenek ellen nincs törvény” (Gal 5,22-23).

Fontos, hogy ugyanaz a Lélek kapcsoljon össze Jézus Krisztus hadseregének többi katonájával – olvasom Corrie ten Boom (1892–1983) holland evangélista *Menetrend* című könyvében (megjelent Amsterdamban, 1969-ben). Majd így folytatódik: a lelki ajándékok által tudunk különbséget tenni a lelkek között, és így állapíthatjuk meg, kivel tudunk együtt harcolni, és kivel nem.

Pál apostol a filippiekhez írt levelében ezt mondja a szentek közösségéről: „Csakhogy a Krisztus evangéliumához méltóan viselkedjétek, hogy akár odamegyek és látlak titeket, akár távol vagyok, azt halljam rólatok, hogy megálltok egy Lélekben, egy szívvel, együtt küzdve az evangélium hitéért” (1,27).

Az antikrisztusi időnkben egyre többen próbálkoznak, hogy bennünket félrevezessenek. Erre Isten igéje figyelmeztet is: „Mert hamis krisztusok és hamis próféták állnak majd elő, jeleket és csodákat tesznek, hogy megtévesszék – ha lehet – a választottakat is” (Mt 24,24). De az Úr megőriz ettől a veszedelemtől.

A Szentlélek szeretetet és bölcsességet ad, hogy a kritika helyét elfoglalhassa a lelkek megkülönböztetésének ajándéka. Határozott, világos különbséget kell tennem a között, hogy mi van az ördögtől, és mi a Szentlélektől. Ebben kell gyakorolnom magamat, mert az ördög nem mindig ordító oroszlán.

Sokszor nagyon is „kegyes” tud lenni, éppen ezért megnehezíti a megkülönböztetést. Az ige azonban

Tisztítókúra keserűség ellen

ebben is eligazít: „Ha pedig valakinek nincsen bölcsessége, kérjen bölcsességet Istentől, aki készségesen és szemrehányás nélkül ad mindenkinnek, és meg is kapja” (Jak 1,5).

Az Úrtól kapott bölcsesség nyitott füleket és nyitott szemeket ad, hogy a szeretet és a lelkek megmentésének a vágya uralkodjék bennünk, és imádságunkat a bibliaolvasással együtt lelki aktivitás és öröm hassa át a Szentlélek munkálkodása nyomán. „Ha pedig a világosságban járunk, ahogyan ő maga a világosságban van, akkor közösségünk van egymással, és Jézusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől” (1Jn 1,7).

Mihelyt kapcsolatba kerülünk másokkal, azonnal felfedezzük saját gyengeségeinket és másokét is. Isten a másokkal való kapcsolat útján nevel bennünket.

Olykor szüksége van „csiszolópapírra” is, hogy az egyéniségün-

életünket, imádkozzunk, hogy az Úr még ezáltal is munkálja a megszentelésünket. Imádkozzunk értük és szeressük őket, mint ahogy a bennünk lakozó Szentlélek is szereti őket.

Az Úr tesz szabaddá még a múlt kötelékeitől is.

Ha az ember mindenben Jézust akarja követni, akkor a kereszthordozás útját járja, és ehhez tartozik az is, hogy az embert sokszor még a saját barátai sem értik meg. De az Úr kegyelmet ad, hogy még ezt a meg nem értést is elfogadhassuk.

Ha keserű érzések vannak bennünk a barátainkkal kapcsolatban, akkor kérjük az Úr Jézust, hogy gondolatainkat hajtsa uralma alá. Gondolatban beszélhetek vele és barátaimmal. S ilyenkor kegyelmét és szeretetét kiárasztja reám, és eltűnik szívemből a keserűség. Ez a tapasztalat gazdagít és megerősít.

A tanítványok háromféleképpen reagáltak Jézus elfogásakor: Péter kardot rántott, és levágta Málkus fülét; többen elmenekültek; János ott maradt Jézus mellett, és együtt szenvedett vele. A kereszthordozás azt jelenti: Jézussal szenvedni. A mindennapi életben így tölthetjük be azt, ami még Jézus szenvedéséből hiányzik. „Most örülök a tiértetek elviselt szenvedéseimnek, és testem elszenved mindazt, ami a Krisztus gyötrelmeiből még hátravan, az ő testéért, amely az egyház” (Kol 1,24) – írja Pál apostol. Nem az a feladatunk, hogy meggyőzzük bűnös barátainkat. A bűnről csak a Szentlélek képes meggyőzni.

Nekünk a saját bűneinkkel van dolgunk, azért kell imádkoznunk: „Vizsgáld meg, Istenem, ismerd meg szívemet! Próbáld meg, és ismerd meg gondolataimat! Nézd meg, nem járok-e téves úton, és vezess az örökkévalóság útján!” (Zsolt 139,23-24).

Szenczi László

„Mert olyanok voltatok, mint a tévelygő juhok, de most megtértetek lelketek pásztorához és gondviselőjéhez”

(1Pt 2,25).

ket átfurmálja. A szívünk – természeténél fogva – büszke, az a veszély fenyeget, hogy az ember „valakinek” érzi magát. Ilyenkor szükségünk van arra, hogy alább szálljunk, és erre az Úr sokszor a keresztyén testvérem útján figyelmeztet.

Jézus győzelme teszi lehetővé a Szentlélek által, hogy harag helyett szeretet töltse be szívünket azok iránt, akik vétkeztek ellenünk. Ha mások megkeserítik az

Képeivel is Isten szolgálatában jár Bemutatjuk Révész Csillát

Egyre gyakrabban kerülhet Olvasóink szeme elé olyan fénykép, mely alatt Révész Csilla neve olvasható. A lelkész nő a Zseliz-sárai Református Társult Egyházközséget pásztorolja férjével, Révész Tiborral együtt. Hogy ki Ő, mióta és miért fényképez, ennek próbáltunk utánajárni.

– Mondana pár szót arról, hogy honnan indult, hol él most és kik veszik körül?

– Életem első huszonöt éve igencsak kalandosra sikeredett. Magyarországon, Dunánújvárosban születtem, Csurgón és Ka-

Révész Csilla kislányával, Erzsébettel, aki ebben az esztendőben a Szeretethíd egyik reklámarca

posváron lelkészcsaládban nevelkedtem. A teológiát Debrecenben kezdtem, innen mentem Sárospatakra, így lett a Bodrogparti Athén máig meghatározó jelentőségűvé számomra. Itt ismerkedtem meg Tiborral, a férjemmel, s miután ő Jókára került, Komáromban két fél évig cserediákoskodtam, hogy közelebb lehessünk egymáshoz. A jókai évek után kerültünk – tizennégy esztendővel ezelőtt – Zselizre. Négy gyermekünk van és szerető emberek vesznek körül bennünket.

– Nem szokványos, hogy egy lelkész nő elkezd fotózni. Általában csak addig jutnak el, hogy a családjukról készítsenek egy-egy fényképet. Az Ön esetében hogy alakult, hogy nem csak a családi albumba készít képeket?

– Édesapám (Bellai Zoltán kaposvári református lelkész, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöki főtanácsosa – a szerk. megj.) nagyon jó fotós, bár már

nincs sok ideje erre a hobbijára, de számomra mindenképpen fontos alapot jelentett az ő látásmódja az elindulásomban. És a fényképezőgépe is, amit először „illegálisan” használtam, majd már engedéllyel. Tulajdonképpen négy éve kezdtem el fényképezni, három éve komolyabban, két év óta pedig már megtalálhatóak a képeim újságok hasábjain, valamint nagyobb volumenű kezdeményezésekben is (honlap, könyv, egyéb kiadványok, kiállítások, plakátok). Megtaláltam ebben magam, ki tudom ezáltal fejezni azt is, amit szavakban sokszor nem tudok elmondani, vagy éppen nem mondhatok el... A gyermekeimet és a természet szépségeit próbáltam megörökíteni először, aztán valahogy megtalált a többi téma. Igyekszem a képeimmel megnyitni egy olyan világot, amelybe belépve sokan otthonra lelhetnek.

– Tehát mára a szórakozás átalakult egyfajta tudatos munkává?

– Azt hiszem, inkább hivatásommá válik már a fotózás... Elvárom magamtól, hogy a lehető legjobb minőségű legyen, ami kikerül a kezem közül. Ugyanakkor sosem leszek „fotós”, és sosem lesz „photography” oldalam a facebookon, vagy ehhez hasonló felirat a képeimen. Nem szeretnék ezután sem idézeteket használni a fotóimban, igyekszem kerülni a sablonokat, a zsánerképeket, a ma oly divatos, agyonretusált álmodott valóságot. Egy hivatásos fényképész szempontjai szerint nem lesznek soha tökéletesek a képeim, mivel mindent magam tanulok és tapasztalok. De talán esendőségünk is lehet tanítás...

– Felmerül bennem a kérdés, hogy vajon egy fényképész áll-e a szószéken vagy egy lelkész fényképez?

– Nagyon izgalmas ez a kérdés! Azt hiszem, talán a legjobb válasz az, hogy a szószéken és a gép mögött is Révész Csilla áll, aki igyekszik mindig arról bizonyosságot tenni, milyen hatalmas és csodálatos Istenünk van. Minden formában Őt szeretném hirdetni.

– Akkor tulajdonképpen bőséges a választék a témák szempontjából: Isten dicsőségét rengeteg minden hirdeti! Mégis, hadd kérdezzem meg, hogy van-e, amit kedvenc témájának tart?

– Megérintenek a kezek, a pillantások, a fény játéka. Vonzódom a szakralitáshoz, nagyon szeretem a feszületeket, a Jézus-ábrázolásokat új szemszögből megmutatni. Jelenleg egy könyvön dolgozva fényképezem végig Somogy megye református templomait. S talán megdöbbenő, de

(ez is apai örökség) a temetőket járva, csendes csodákba botlom.

– Ezeket a fényképezés kapcsán szerzett élményeket hogyan tudja felhasználni a lelképásztori munkájában? Célja-e egyáltalán, hogy ott felhasználja, vagy ez egy külön része az életének?

– Nagyon érdekes, hogy egyre több olyan feladat talál meg, ahol lelkésként fényképezek. Igyekszem úgy élni – s ebben nagy segítségemre van a családomon túl a zselizi Épületünk, ahol a templom a legnagyobb „szoba” – hogy minden, amit teszek, összhangban legyen. Persze, ez nem mindig sikerül tökéletesen, de Isten igéje állandó alapot és viszonyulási pontot ad.

– A fényképezésének a technikája érdekel még: komponált képeket szeret fotózni, vagy inkább az életet dokumentálja?

– Nem komponálok szinte soha. Az élet áldás, minden mozdulata, minden részlete megörökíthető. Sokat nevetünk azon a férjemmel, hogy nekem egy, a szembe-gárba beépíthető fényképezőgépre lenne szükségem, mert folyton látok valamit, de nem mindig van lehetőségem azt megörökíteni. Milyen egyszerű lenne, ha csak pislantanék egyet, s kész is lenne a fénykép! Azonban amíg ez csak egy képzelet szülte móka, addig hurcolom mindenho-va magammal a gépparkot, viszont csak nagyon ritkán kattintgatok, először szeretem meglátni és megélni a pillanatot. Per-

sze van, hogy e miatt le is csúszom róla, de akkor ott a következő pillanat adta lehetőség!

– Végezetül, kérem, árulja el, hogy van-e valamiféle krédója az életvitelével kapcsolatban?

– Szeretném egész életemmel Istent szolgálni. Dicsőség és hála Neki, hogy tökéletlen megváltottjaként ezt tehetem!

–kl–

Meghökkenő értelem

A valóság értelmezéséről, tudományról és hitről

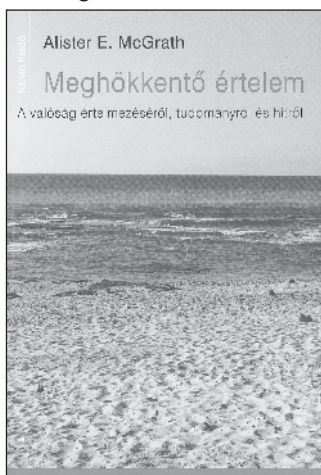
A könyv szerzője 1953-ban született az észak-írországi Belfasztban, és bizonyára elsősorban a természettudományok szerepét jellemezte őt, hiszen matematikából, fizikából és kémiából képezte magát, majd a molekuláris biofizika területén végzett kutatásokat. Tudománnyal foglalkozott tehát, de ez nem volt akadály annak, hogy megtalálja őt Isten: sikeres és elismert volt a szakmájában, amikor is elvégezte a teológiát is, lelkész lett. Sőt, 2013-ban Oxfordban megszerezte a harmadik doktorátusát is. Életében tehát a tudomány összekapcsolódott a keresztyéni gondolkodással.

A recenziált könyvében a természettudomány és a keresztyén hit kapcsolatáról ír. És mivel tudósként, saját ismeretét és tapasztalatot tud kapcsolni a keresztyén gondolkodással, hitelesen hangzik mindaz, amit elmond,

leír. Nem összeollózott bizonyítékokat sorol arra, hogy Isten létezik, és hogy mily töredékes és ingatag a tudományos ismerete az emberiségnek. Konkrét példákon keresztül mondja el számunkra azt, amit ő megtudott: „A hit felette áll a logikailag bizonyíthatónak, mégis alkalmas rá, hogy racionális ösztönzést és alapokat nyújtson. (...) A hit arról szól, hogy olyan dolgokat

lássunk meg, amiket mások szem elől tévesztenek”.

Bizonygatja az ateistáknak (akik mosolyogva mondják: „Nincs szükségem hitre”), hogy „azok a dolgok, amelyek valóban számitanak az életben, mind a hittel kapcsolatosak”. Cáfolja és bizonyítja, hogy tévednek azok a természettudósok, akik azt mondják, „a világ megértése felé tartó végtelen utazást a tudomány képviseli”.

Tizenhárom, bőséges jegyzettel ellátott fejezetből áll a könyv. Számtalan tudós, filozófus, gondolkodó ember mondatát, tudományát idézi a szerző. Ütközteti a gondolatokat, levezet gondolat-sorokat és következtetéseket von le, kérdez, hogy az olvasót bevonja a gondolkodásba. Az örök kérdés kapcsán: Miért van annyi baj a világban? leírja a tény: „az új ateizmus képviselői szerint a

válasz nagyon egyszerű: a vallás az oka mindennek. Szabadulj meg a vallástól, és a világ máris jobbá válik (...) hevesen kardoskodnak az emberiség morális és intellektuális autonómiája mellett”. Okosan és racionálisan viszi végig egy-egy gondolatát az ateisták vallásellenességének, lépésről lépésre halad, s az olvasó végül megérti: zsákutca, amit mondanak.

Íróasztal mellett, ceruzával a kézben ajánlatos olvasni a könyvet, fejezetenként, meg-megállva és gondolkodva. Ajánlom tehát mindazoknak, akik még hajlandóak efféle „kalandra”.

Kis Lucia

(Kálvin Kiadó, 2016)

Feladvány

Hogy folytatódik az ige: „Isten az embereket becsületeseknek teremtette, csakhogy...”?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **június 15-ig** nyílt levelezőlapon, képeslapon vagy e-mailen juttassák el a Kálvinista Szemle szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Stál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A márciusi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik azt írták, hogy igen, létezik a Biblia cigány fordítása.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Zsinati Elnökség jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **Schiller Mária** (Tornalja), **Beke Lászlóné** (Szádalmás) és **Potocs Péter** (Kamocsa).

Mindhárman a *Bibliai történetek gyermekeinknek* című könyvet kapják ajándékba. Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Mit szól ahhoz, hogy vasárnap újra lehet vásárolni?

A közgondolkodás nem a valódi gondokra összpontosít, hanem a figyelemelterelő eszközök által hagyja magát félrevezetni. Mi is a vasárnap valódi háttere? „Tartsd meg a nyugalom napját, és szenteld meg azt, ahogyan megparancsolta neked Istened, az Úr” (2Móz 5,12). A munkaszüneti nap nem munkásmozgalmi vívmány, hanem Istentől kapott parancs, amelynek célja nem a

tétlenség, hanem a megszentelés, megszentelődés. A szomorú az, hogy a vasárnapi munkaszüneti napot abban a keresztyénnek vélt 19. században kellett kivívni, amelyre sokan nosztalgiával gondolnak. A munkaszüneti napot sikerült elérni, de a parancs teljesítése már nem folytatódott, mert a ma embere, és minden kor „látszat keresztyéne” nem tud mit kezdeni a szent fogalmával, s végképp nem tudja, mit jelent: megszentelni. Vasárnap falvainkban zárva tartanak az üzletek, de mennyien dolgoznak a kertben, füvet nyírnak, vagy éppen betonoznak. Az egyháznak fontos küldetése tehát, hogy hirdesse, a hívó keresztyén pedig élje: a munkaszünet önmagában nem megoldás, a hobbitervekenység nem megszentelődés, mert megszentelni és megszentelődni csak Isten előtt, neki szolgálva, az Ő akarata szerint lehet!

Csoma László, deregnyői lelkipásztor

Nem értek vele egyet. Miért? Mert számomra a vasárnap az Úrral való találkozás idejét jelenti. Ebben a találkozásban feltöltődöm az ige által, és így erőt kapok az egész heti feladatok elvégzéséhez. Már a boltzár előtti állapotokkal sem értem egyet, úgy láttam, sok ember számára valóságos kultusszá váltak a bevásárlóközpontok. Mindez azt jelzi, valami hiányzik a szívünkben. Mi hiányzik? Úgy mondanánk, Isten. Elhagyták az emberek az élő víznek kútfejét – ahogyan Jeremiás prófétánál olvassuk –, és helyette valami mást kerestek, a vásárlásban, a szórakozásban kívánták a belső szomjukat csillapítani. A vásárlás azonban nem csillapítja a szomjunkt, csak a Tőle kapott élő víz képes erre. Azt is meg kell látnunk azonban, hogy a boltzár alatt sem növekedett az istentiszteletek látogatottsága. Vajon miért? Nem képviseltük megfelelően az Urat? Nem vonzott az evangélium és a hívők élete Jézushoz, ezért visszakíváncoltak a bevásárlóközpontba. Az Úr azonban még mindig hívogat: „Jöjj! Aki szomjazik, jöjjön! Aki akarja, vegye az élet vizét ingyen” (Jel 22,17b)! Halljuk meg a hívást, mert a boltok vasárnapi nyitva tartása nélkül élni lehet, de Krisztus nélkül nem!

Sebők János, madi lelkipásztor

Az ételért, az italért légy áldott, jó Atyám!

Vasárnap a templomban a lelkész arról prédikált, hogy Jézus jóllakatott öt-ezer embert, pontosabban férfit és a hozzájuk tartozó feleségeket, gyerekeket, mindössze egy éhes kamasz uzsonnájának megfelelő kevés hallal és kenyérrel, s még maradt is tizenkét telekosár.

Nem lehet, hogy mi egy kicsit túlaggódjuk ezt a *mit eszünk* kérdést? Jézus arra biztat, ne féljünk, hiszen Isten gondoskodik az ég madarairól is, mégis, az egész életünkben az élelemszerzés a meghatározó. Persze, mi nem annyi élelmet vásárolunk, amennyire szükségünk van, hanem halmozunk, pazarolunk.

Nagyanéink szomorúan néznék, hogy mennyi minden veszik kárba nálunk. Egy-egy többnapos ünnep előtt nézem az emberek bevásárlókocsiját. Alig bírják tolni, annyira meg van pakolva, néhányan talán kölcsönt vesznek fel, vagy épp az utolsó pénzüket adják a bevásárlásra, de „muszáj”, legyen mindenből bőven. Pedig az ünnepekben is csak egy gyomrunk van, s nem tudunk többet enni, mint ünnep előtt vagy után.

Talán meg kellene tanulnunk, mit jelent az *elegendő*, mit a *szükséges*, mit a *bőszéges*, mit a *megelégedés* szó. Akkor talán a bevásárlókocsink sem lenne annyira túl pakolva.

Megtanulhattuk volna pedig már, hiszen olyan sokszor nyert bizonyítást, hogy a kevesebb is elég. Hányszor maradt felesleg egy-egy ünnep után a spájzunkban és a hűtőszekrényeinkben? Vagy amikor egy-egy családi ünnep után nem tudtuk hova rakni a maradékot? De akár egy-egy gyülekezeti alkalomkor is. Nem egyszer megtapasztaltuk már, hogy egy gyülekezeti nagyobb alkalom után, mely szeretetvendégséggel végződött és a presbitérium agyonaggódta magát előre, elég lesz-e minden, a végén úgy kellett dobozolni és szétszítani a maradékot. Mert legalább azt megteesszük, ugye?

Érdekes tanulmány lenne, ha a maradékok nyomába eredve felkutatnánk, hova kerül a fölösleges? És most csak az ételről, az élelmiszerekről beszélünk! A kukába? Szemétre? Állatoknak? Vagy oda tudjuk adni a maradékot, a felesleget? S ennél még komolyabb a kérdés:

el tudjuk fogadni a másik ember maradékát, feleslegét?

Nézzem csak szét otthon mindenki az ételkészleteiben! Érdemes! S talán egy kicsit szégyenkezve látjuk majd, megingt túllóttunk a célon.

Ha mindaz a látvány, amit a felhalmozott ételhalmok adnak, nem gondolkodtatna el bennünket, gondolkodjunk el azon, hogy annakidején, a pusztában, az égi kenyérből, a mannából nem lehetett bespájlolni. Ha valaki mégis megtette, a maradék megromlott. Ja, hogy nem voltak jó tartósítószerrek, nem ismerték az E-betűk „csodáját”? Nem erről van szó, hanem meg kellene tanulnunk jobban bízni az Isten gondoskodó szeretetében, s mindennap kérni a szükségset, az elegendőt: a mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma. A baj az, hogy mi Isten gondoskodó szeretetét nem vesszük komolyan.

Hadd osszak meg Önökkel egy tanulságos személyes példát. Szolgálatom kezdetén, segédlelkész koromban, igen kicsi fizetéssel rendelkeztem, s a szolgálati helyem lakrészébe egy pár apró-

ságot is kellett vennem, így hát azt gondoltam, ételt nem veszek egy hónapig, hanem inkább némi szükséges dolgot, apróságokat a szobámba, s meglátjuk, mi lesz.

Annak ellenére, hogy nem vettem az adott hónapban élelmiszert, volt mit ennem, mindig hozott valaki valamit, mindig meghívott valaki ebédre, vacsorára a gyülekezetből, s noha nem voltak felhalmozott készleteim, nem éheztem. Gondoskodott rólam az Isten. Egész életre szóló megtapasztalás volt ez számomra.

Igen, azt is tudom, hogy Pál apostol alapján ugyan az ember tud szűkölködni és bővölködni is, s ez megy is, amíg az ember egyedül él, amint azonban család, gyermekek vannak, a szűkölködés fogalma is átvértékelődik bennünk. Azonban a gyerekeinket is megtaníthatjuk arra, hogy szerényebben is lehet élni, s hogy az Isten tudja, mire van szüksé-

günk. Nézzük csak meg a 269. dicséret minden szavát.

S végül még egy gondolat, ki-ki bontsa ki magának: bárcsak a lelkiekben spájzolnánk ennyire!

Ambrus Erika

*„Istenre bízom magamat,
Magamban nem bízhatom;
Ő formált, tudja dolgomat,
Lelkem ezzel biztatom.
E világ szép formája
Az ő keze munkája.
Mit félek? – mondom merészen:
Istenem és Atyám lészen.*

*Öröktől fogva ismerte,
Hogy mire lesz szükségem,
Éltem határát kimérte,
Szükségem s elégségem.
Lelkem, hát ne süllyedez,
A hitben ne csüggedez!
Egy kis bajt nem győznél-e meg?
Hogy tántorítana ez meg?*

*Tudja Isten kívánságod,
Ád is, mert csak ő adhat,
De bölcs, Uram, te jóságod,
Tudod, sok elmaradhat.
Tudom: gondod reám nagy,
Mivel édes Atyám vagy;
Mint akarsz, hát úgy légyen!
Másként hinnem volna szégyen.*

*A valóságos igaz jót
Az Úr meg nem tagadja;
Nagy gazdagság és rakott bolt
Nem fő jó, ritkán adja.
Ki az Isten tanácsát,
Megszívleli mondását,
Azt ő Lelkével serkenti,
Gondját is megédesíti.*

*E világnak dicsősége
Igen hamar elmarad,
Kit ma gondok sújtnak, végre
Holnap diadalt arat.
Csak Atyámban bízhatom,
Ő megsegít, jól tudom,
Mert az igazaknak Atyja
Hű szolgáját el nem hagyja.”*

Értelmet az éveknek, értelmet az életnek!

Az ember alapjellemzője, hogy szüntelenül keresi életének értelmét. Keresése független a korától, a műveltségi szintjétől, a nemétől, a világnézetétől. A kereső ember azonban szüntelenül ki van téve annak a veszélynek, hogy megtalált életértelmét, valamelyét, hirtelen elveszíti. Hatalmába keríti az értelmetlenség érzése, melyet ürességérzet, létüresség kísér. A követhetetlen, gyors és örvénylő társadalmi és magánéleti változásokat a lélek rendkívül erőteljesen éli meg.

Határain túl, de otthonában is a társadalmi élet minden szegmensében, s az egyének belső világában, több évtizede guánóként lerakódó, fel nem dolgozott válságok halmozódnak, melyek akarva akaratlan újabb és újabb válságok kiváltói: ez egy ördögi kör. Minden válság előtörténetének oka a romboló erőként feltörő lelki sérülések és mumifikált lelki görcsök, melyeket a lélek a múltban szerzett, s melyeket súlyosbítanak a jelenben szerzett krízisek.

Társadalmi és magánéleti csalódások, kijózanodások, félelmek, szorongások, az identitás fokozatosan megjelenő zavarai, az erkölcsi értékrend leromlása, az igényesség elvesztése, a következetlenség, az ideáloktól való megfosztottság, a feltétlen szeretet „legyilkolása” stb. létválságok okozói, amikor a lélek nem tudja, mit kell, nem látja meg mit muszáj, s nem tudja, mit is szeretne tenni.

A lelkek jelenlegi válsága a fundamentális gyökervesztésből, életük értelmetlen-

ségében, tárgytalanságában keresendő, valamint az élet- és létbizonytalanság érzéséből adódik.

Minden testi, lelki, szellemi betegség a téves, vagy a még nem helyes életfelfogás eredménye. Minden válság azonban egy újabb esély magvát hordozza magában s Jung szavaival élve: „*az igazi vallásosság a legjobb gyógyszer minden lelki szenvedésre*”. Ám mit értsünk az „igazi” alatt? Az egészséges spiritualitás ismérvei: hozzájárul az egészséges személyiség kialakulásához; harmonikus kapcsolatrendszerek kialakítására ösztönöz; nyitott és elfogadó az élet valóságával szemben; életközeli, hiányzik belőle a beteges félelem, a rettegés, a szorongás; toleráns és elfogadó minden tőle eltérővel szemben; a keresések alapállásában nyitott s nyitottságát megőrzi; alkotó erővel bír: nem kifogásol, alkot; alkalmat ad a derűnek s az ünnepnek, ünneplésnek.

Ám a gyakorlatban egész sor, az egészségestől eltérő spiritualitással is találkozunk. A meghibásodott lelkiség jellemzői: elkeseredett harc a bűntelenség állapotáért, mely kényszerneurozishoz vezethet; kizárólagosság, intolerancia, mely idegengyűlöletre fokozódhat; beteges félelem, rettegés az Isteni ítéllettől, büntetéstől, világ-végétől; eltorzult vallási elméletek, konspirációk; lelki terror, törvényeskedés, Bibliai igék ráolvasása s azzal való visszaélések; a jövőre vonatkozó próféciaik önkényes félremagyarázása; vallási tév-

eszmék, rögeszmék; kényszeres félelem a bűnbeeséstől, szociális izolálódás, elszigetelődés; hatalom- és érvényesülési vágy a vallásosság leple alatt; beteges becsvágy; túlzott aszkézis és önmarcangolás, önsanyargatás; a feltétel nélküli szeretetre való képtelenség a testi-lelki-szellemi-érzelmi jólét megtagadása, visszautasítása.

Aki ilyen „meghibásodott” lelki életet él, korántsem a vallási, teológiai, hitcikelyek információinak hiányától szenved, hanem a félelemtől, meg nem szűnő bűntudattól, a feloldás, feloldozás hiányától, belső elnyomott, fagyasztott, feldolgozatlan fájdalomtól és haragtól, elvakult és zavaros érzelmvilágától. Nem miben kell elsősorban hinni, hanem kiben! A személyes Szentháromság: az Atyában, a Fiúban és a Szentlélekben.

Nyilvánvaló tehát, hogy nem valami ad értelmet az életnek és éveknek, hanem Vallaki!

Drenkó Zoltán

„Életünk delén, azaz harmincöt éven túli pácienseim közt egyetlenegy sincs, akinek végső problémája ne a vallásos lelkiesség (irányulás) volna. Igen, végső soron mindegyik abba betegszik bele, hogy elvesztette azt, amit eleven vallások mindenkor megadtak híveiknek, s egyikük sem gyógyult meg igazán, aki nem nyerte vissza vallásos lelkiületét (orientálódását)...”

(C. G. Jung)

Hogy érhetesz el változást egy kamasszal? (5.) A felnőtté válás konfliktusokkal jár

Kamasz gyereked a saját identitását keresi. A felnőtté válás természetes velejárója ez. Néha mégis szívszorító látvány a felnőttkor küszöbén szerencsétlenkedő gyerek. **Életkori sajátosság, hogy rossz döntéseket is hoz,** és hogy a függetlenségéért néha velünk szemben is küzd. Nem könnyű végignézni, amikor letörve magába zuhan, aztán legközelebb kicsit másképp újra próbálkozik. Pedig ez is az élet része, és szükséges ahhoz, hogy felkészüljön a felnőttkorra.

A legtöbb tapasztalt felnőtt előre látja, mi fog történni, ha nem lép közbe. És ilyenkor nem áll a helyzet magaslatán. Azt hiszi, meg kell akadályoznia, hogy a kamasz szembesüljön hibás döntése következményével, és tanulni kényszerüljön saját hibájából. Azt hiszi, hogy legfőbb feladata csemetéje megóvása önmagától... mintha még mindig kisgyerek volna.

Az elsők esetében még jó dolog, ha a tanító néni minden gyereket sikerélményhez juttat a testnevelés órán, és mindenki lehet győztes is. De hogy néz

ki, ha a nyolcadikosokkal teszi ugyanezt, és azokat is hozzásegíti a győzelemhez, akik nem nyújtottak győzteshez méltó teljesítményt?

A szülő legtöbbször mégis így bánik a felnőtté válás küszöbén álló gyerekével. Akkor is igyekszik őt győztes helyzetbe hozni, ha nem nyújtott győzteshez méltó teljesítményt. Mégis, miért? Két oka lehet. Először is, szereti a gyereket,

és nem akarja, hogy hátrányt szenvedjen, még akkor sem, ha rászolgált. Nem akarja, hogy mások lássák a gyenge teljesítményt, mert ez szenvedést okozna neki.

De nem ez az egyetlen ok. **A történet néha inkább a szülőről szól, mint a gyerekről.** Ő maga nem akar szembenézni azokkal a fájdalmas következményekkel, amelyeket a gyereke győnge teljesítménye okozna, ha nem avatkozna közbe. Ezért inkább odahat, átvágja a gordiuszi csomót. Veszekszik a tanárral, átviszi a gyereket másik iskolába, megírja helyette a leckét, mondvacsinált indokkal felmenteti a testnevelés alól, elintézi, hogy felvegyék a gimnáziumba... Nem gondolja végig, hogy ezzel megakadályozza felkészülését az élet igazi mérközéseire.

Nekünk is fel kell készülnünk, meg kell erősítenünk a lelkünket, hogy tudjuk engedni felnövekvő gyerekeinket néha a fájdalmas úton járni.

Brouwer Pálhegyi Krisztina

(A szerző engedélyével: krisztamami.wordpress.com)

Végh Dániel református lelkész Alsógelléren született 1916. május 11-én. Ősei nemesemberek voltak, akik a nemességet III. Károly királytól, Mária Terézia apjától kapták. Édesapja részarató-földműves, kisgazda. Édesanyja nemesőcsai származású, aki tizenhárom gyermeknek adott életet. Ő volt a tizedik gyermeke, a legkisebbik fia. A népes család egy napon átköltözött a szomszéd községbe, Bogyára. Ebben a faluban cseperedett fel, élte át gyermekkorát.

Testvérei közül egyedül neki volt lehetősége a továbbtanulásra. Az elemi iskolát Alsógelléren végezte, majd a komáromi Benedek-rendi gimnáziumban folytatta tanulmányait. A nyári vakációkat otthon töltötte. Kisgyermek korában pásztorokodott, később, idősebb korában, már aktívan bekapcsolódott a mezei munkákba, főleg aratás idején. Akkori életének legszebb pillanatai voltak, amikor a mezőn legeltette a teheneket, juhokat. Gyakorta Bibliát is vitt magával, és amíg az állatok legelésztek, ő egy árnyas fa tövében olvasgatott. Ekkor fogant meg lelkében a gyermeki hit,

A Timóteus Szövetség munkatársi közösségében. (Az álló sorban balról a harmadik.)

amely később megerősödött benne és egész életútján végigkísérte. Megértette: ahogy ő pásztor a csordának-nyájának, úgy akar az Úr az ő pásztor lenni.

Életre szóló barátság és fogadalom

A gelléri iskolában és templomban is merkedett meg azokkal a vele egykorú fiatalokkal, akik hozzá hasonlóan gondolkodtak, s már kora gyermekkorukban bekapcsolódtak a Timóteus Szövetség munkájába, amely az első világháborút követő protestáns vallási ébredés és megújulás egyik fontos mozgalma volt a Felvidéken. Egy életre szóló barátságot kötött Gaál Zoltánnal és Komjáthy Aladárral (Gaál Zoltán a háború után Amerikába emigrált családjával, ahol Dél-Karolinában tanárként dolgozott. Komjáthy Aladár pedig előbb egri, később budapesti lelkész volt).

Akinek minden megadatott Végh Dániel születésének 100. évfordulója

1931-ben, tizenöt éves korában elvesztette édesanyját. A temetésen, a gyászbeszédet tartó lelkész szavai mélyen érintették lelkét, édesanyja sírjánál állva megfogadta: lelkész lesz, egész életét Isten dicsőségének hirdetésére szenteli. Ez a fogadalma lett további életének vezérlő csilaga.

Az első zsengek

Gyermekkorának egyik legszebb, legmaradandóbb élménye egy nagy biciklitúra volt. 1933 augusztusában Tóth Kálmán gelléri lelkész vezetése alatt hosszú biciklitúrára indultak Dél-Szlovákia magyarlakta vidékein keresztül egész Kárpátaljára. Gazdag úti élményeiről Gaál Zoltán útinaplót vezetett.

1936-ban Komjáthy Aladárral együtt a svájci diákszövetség pályázatára pályamunkát írt *Krisztus és a világbarátság* cí-

ci Teológiai Szeminárium diákja lett. 1937 és 1938 nyarán a füleki zománcgyárban dolgozott, ahol bibliakört szervezett a gyári munkásoknak. 1939-től tanulmányait a pápai Református Teológiai Akadémián folytatta, ahol teológusként részt vett az új, kéttornyú pápai templom építésében. A lelkészképesítő vizsgák letétele után, 1940-ben lelkésszé szentelték. A vizsgákhoz dolgozatot írt *A keresztyén ember és a háború* címen. Akkor még nem sejtette, hogy rövidesen ő is a frontra kerül, s a gyakorlatban is találkozott e súlyos kérdéssel...

Tanulmányai befejezése után előbb egy évig Pápán, majd egy évig Búcsón szolgált. Pápai káplánsága idejében részt vett több dunántúli és felvidéki körúton, amelyek fő célja az új, kéttornyú pápai templom felépítéséhez szükséges anyagi javak beszerzése volt. Búcsón az ifjúság lelki nevelését és azoknak a rászorulóknak a lelki gondozását végezte, akik családtagjai katonai szolgálatot teljesítettek a háborúban.

1942-ben Ravasz László püspök megbízásából Budapestre került, ahol a Soli Deo Gloria (SDG) Református Diákszövetség titkára lett. Egy nagy tehetségű és Pál apostoli teherbírási ember, Soós Géza lett a főnöke. Az ő irányítása alatt vett részt az SDG diákszövetség munkájában. Utazótitkár volt, bejárta Magyarországot, Felvidék, Kárpátalja és Erdély magyarlakta vidékeit, felkutatta a rászoruló, tehetséges fiatalokat, pénzt gyűjtött a pesti Darányi Kálmán Diákonthon építéséhez. 1943-ban az SDG tagjaként részt vett a magyar népi írók balatonszárszói konferenciájának előkészítésében és megvalósításában. Erről az időszakról a következőket írta naplójába: „*Életem legszebb, legboldogabb, legmozgalmasabb éveit az SDG szolgálatában töltöttem.*”

Újabb feladat: frontszolgálat

1944 elején meg kellett válnia az SDG diákszövetségben végzendő feladataitól, mert Ravasz László püspök felterjesztése alapján frontszolgálatra kellett mennie Lengyel-Ukrajnába. Előbb a szombathegyi katonai parancsnokságon kiképzésben részesült, ezt követően hadosztályuk vonattal indult a frontra. A Kárpátok hegyláncain áthaladva, Lengyel-Ukrajnába értek, ahol Stanislau térségében átvették a védelmet a német hadosztálytól. Az egészségügyi hadoszlopban, főhadnagyi rangban, tábori lelkési szolgálatot végzett.

1945. április elején hadosztályuk Besztercebánya térségében megadta magát az
(Folytatás a 9. oldalon)

men. Munkájukat Genfben oklevéllel jutalmazták.

A komáromi Benedek-rendi gimnázium végzős diákjaként írt egy írásbeli dolgozatot *Milyen szeretnék lenni 25, 40 és 60 éves koromban?* címmel. Ebben a munkájában a következőket olvassuk: „*25 éves koromban kész lelkész szeretnék lenni, fölfegyverkezve a hit és a tudás fegyvereivel... 40 éves koromban falusi lelkész... 60 éves koromban pedig szeretném megérni, hogy amikor reszkető lábakkal a szószékre megyek prédikálni, híveim hűsége és szeretete venne körül.*” Amit ily szépen megálmodott fiatalon, Isten mindezt megadta neki, s talán még ennél is többet.

Mozgalmas és termékeny esztendő

1936-ban leérettségizett a komáromi Benedek-rendi gimnáziumban, majd a loson-

(Befejezés a 8. oldalról)

ország hadseregnek. Számukra ezzel véget ért a háború. A szabad elvonulást biztosító megegyezés alapján hadtestüket leszerelték, s hazatérhetett szülőföldjére, a Csalólóközbbe.

Parókián töltött hosszú évek

A háború után Dunaradványon kezdte meg lelkési szolgálatát. Hozzáfogott a romba dőlt templom és gyülekezet újjáépítéséhez. Ezt követően három évig a csicsói és a kolozsnémai gyülekezetben, majd 38 éven keresztül a nagymegyeri és az izsapi gyülekezetben végzett lelkési szolgálatot, egészen 1986-os nyugdíjaztatásáig. Nyugdíjba vonulása után is folytatta kisegítő lelkési szolgálatát. Nagymegyeren és a környező falvakban hirdette az igét, a komáromi és a dunaszerdahelyi járás szociális otthonainak látogatását, lelki vigaszban részesítette az idős, megfáradt embereket, a magára maradtakat, a testi fogyatékkal élőket.

1947 tavaszán kötött házasságot Nemes Gizella tanítónővel, akivel még gimnazistaként ismerték meg egymást Komáromban. Ismeretségük a háború viszontagságai ellenére is tartósnak bizonyult. Pünkösd vasárnapján tartották meg a polgári házasságkötést, majd a komáromi református nagytemplomban fogadtak egymásnak örök hűséget. A templomi szertartást egykori kedves tanáruk, Galambos Zoltán tiszteletes végezte. Házasságukat az Úr öt fiúgyermekkel áldotta meg (István, János és György a mezőgazdaságban, Dániel és Péter a pozsonyi műegyetemen dolgoznak).

A nagymegyeri református gyülekezet 1948 végén választotta meg lelképásztorának. Hivatalába Vágó Ede esperes iktatta be 1949 januárjában.

1950-ben a háború és az azt követő évek viszontagságaitól megfáradt hívek számára beindította Nagymegyeren a lelki megújulást szolgáló testvéri találkozókat: a csendesnapokat. Ezekre az egésznapos hétvégi alkalmakra Pozsonytól egész Marcelházáig gyűltek össze a hívek. Testvéri közösségben imádkoztak és új énekeket tanultak.

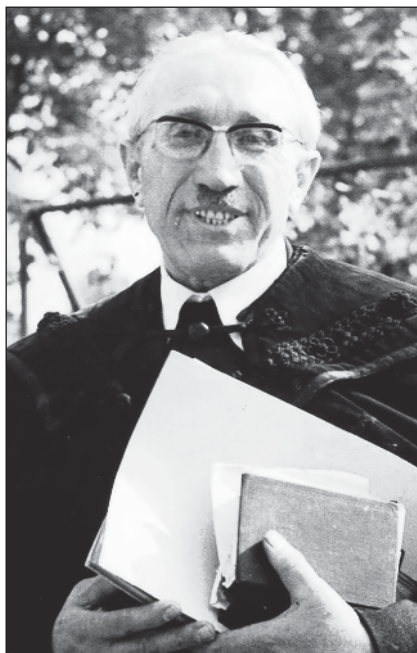
Az építkezések éve

Megyeri munkássága elején új ravatalozót építtetett, majd hársakkal, gesztenyékkel és akáccal fásította be a temetőt. A facsemetéket az apácaszakállasi kastélyból Rau bárónő adományozta a gyülekezetnek (aki a tiszteletes feleségének volt távoli rokona).

A fronton és a front után látta a lebombázott, romba dőlt templomokat, iskolákat. 1955-ben, megyeri szolgálata elején, a gyülekezet segítségével, nagy lendülettel fo-

Akinek minden megadatott Végh Dániel születésének 100. évfordulója

gott hozzá a 18. század végén épült nagymegyeri református templom belvilágának felújításához. Észrevette, hogy a fából készített szószer és a fa kiskarzat nincsenek már jó állapotban, az úrasztala és a szószer pedig oldalt vannak elhelyezve. Ezért (pozsonyi minta alapján) új, falazott szószeret építtetett a templom központi részén, majd a templom középpontjába helyezte az új úrasztalát. További újítása a fa karzat átépítése és új templomi padok készítése volt. A padokhoz szükséges tömör cserfa deszkákat Morvaországban szerezte be. Az új padok (végükön a mívesen faragott nyolcágú csillaggal) a csicsói asztalosok kezűgyességét dicsérik. A templomi kőművesmunkát Czina István végezte, a falak belső restaurálását I. Schnell templomfestő. A templom és a templomtorony kettő szeri újrafestése után új cseréptetőt kapott

A nagymegyeri lelkési szolgálata idejében.

a templom, és a régi parókia hátsó szárnyának lebontása után a hetvenes évek elején felépült az új, manzárdszobás lelkészlak.

Végh Dániel lelkési szolgálatának vége felé, a 20. század hetvenes éveiben, a Pozsonyi Református Egyházkerület esperesi munkakörét is ellátta.

2001 januárjában rövid betegeskedés után távozott közülünk. A templomi gyászistentiszteletet Erdélyi Géza püspök végezte. A barátok és pályatársak nevében Komjáthy Aladár budapesti lelkész búcsúztatta őt a 103. zsoltár alapján.

A templomi gyászistentisztelet végeztével felcsendültek templomunk tornyának

bronzharangjai, s a hosszú gyászmenet elindult a temető irányába. A menet élén haladó, földig érő fekete palástot és papi süveget viselő lelkészek csapata buzgó éneklésbe kezdett. A melengető napfény, az egyre nyomuló-hömpölygő roppant tömeg, a fenséges harangszó és a lelkészek szívből jövő énekszava egykori hitvalló őseinket juttatták eszembe, akik valahogy így indultak el, büszkén és bátor szívvel a csatákba, a nagy próbatételek felé, a vértanúságba. A gyászmenet igazolta, hogy kálvinista egyházunk lelki közössége él és élni akar a 21. század hajnalán is!

Befejezésképpen...

Végh Dániel, egykori nagymegyeri és izsapi református lelkész, fiatalkori, írásbeli dolgozatában mindhiába álmodott magának békés, nyugodt életet, mert életére rávetült a huszadik század apokalipsziseinek sötét árnya. Születésére az első világháborúé: majdnem elpusztult az Európa-szerte pusztító spanyolnáthában; fiatalságára a második világháború árnya, melyben maga is szerepre kényszerült, tábori lelkészként szolgált a lengyel-ukrajnai fronton. A háború utáni időkben pedig a kommunista diktatúra árnya vetült életére, lelkési szolgálatára. Az élet súlyos próbatételek elé állította, de mindig kínált számára megoldást, még neurozisa árán is. A hatvanas években ez a megpróbáltatás is utolérte...

Már zsenge ifjúként tudatosította, hogy az érző és gondolkodó embernek a lelki, spirituális tökéletesedés útján kell haladnia. Ezért már tízéves korától fogva nap mint nap tanulmányozta a Bibliát. Az Ószövetség könyvei közül *A zsoltárok könyve* állt hozzá a legközelebb. Gyakorlati útmutatást nyújtottak számára és vigasztalást sok emberi kérdésben és problémában. Az Újszövetségből Pál apostol levelei voltak számára a legkedvesebbek.

Életének és pályafutásának alapjául az alábbi igét választotta: „*Én és az én házam népe az Úrnak szolgálunk*” (Józsa 24,15). Szíve leghőbb vágya mindig is az ifjúság nevelése volt. Hitre nevelni, példás életre vezetni. Mindig ez a nemes cél vezérelte őt hosszú lelkési pályafutása során. Befejezésül idézném egyik saját sorsára-életére vonatkozó kijelentését, vallomását, amelyet Petrőci Bálint közölt 1994-ben a Vasárnap áprilisi számában: „*Minden megadatott nekem, amit elvártam az élettől; minden tervem megvalósult. Nem éltem hiába!*”

Végh Péter

Amikor mindenki győztes

Az Abaúj-tornai egyházmegye április 16-ára tűzte ki a bibliaismereti vetélkedő időpontját, amikor az egyházmegye tíz gyülekezetéből tizenhárom gyermekcsapat érkezett az alsólánci kastélyba, hogy bibliai ismeretükről számot adjanak. Minden egyházközség háromfős csapatot indíthatott, három korcsoportban. Harminckilenc gyermek sereglett egybe, valamint tizenkét lelkész és hat kísérő.

Dávid páratlanul gazdag élettörténetét választottuk, hogy az ő esendő, mégis szerethető személyén keresztül mutassuk fel: mindnyájan lehetünk „Isten szíve szerint valók”. Nem titkolt szándékunk volt továbbá a versenyszellemet jó vitorlába fogva, előre vinni gyermekeinket bibliaismeretben és hitben, valamint a nemes küzdelem gyakorlásával áldozatkészségre buzdítani őket.

Az Úr kegyelmes volt hozzánk, hiszen minden előkészületünket és célkitűzésünket áldásával kísérte és megajándékozott bennünket Lelke által a közösség csodájával is. Mint ama Dávid Fiának gyermekei, együtt dicsértük a seregek Istenét, együtt éltük meg a megpróbáltatás perceit, a ko-

moly- és tréfás feladatok pillanatait, és együtt adtunk hálát minden megszentelt igéért.

Nagy Komáromy Zsuzsanna helybéli lelképásztor áhítata a vezérigét tette időszerűvé és személyessé: „Keresett magának az Úr szíve szerint való embert” (1Sám 13,14). **Vargha Balázs** és **Hranyó Mihály** lelkészek nem dávidi lanton, de gitárral kísérték énekünket; majd következett az írásbeli felmérés, több fordulóban. Ezt követően izgalmas plakátok készültek, melyek rajzzal mondták el, kit, hogyan szólított meg Dávid életes példája. Az utolsó, játékos fordulóban egy óriási játéktáblán versenyeztek a már összevont csapatok, s a játékoság jegyében helyet kapott a hittudás mellett a felszabadult jókedv, nem utolsósorban a találékonyság – hangban és mozdulatban, énekben és táncban egyaránt.

A legkisebbeknél a szádélóiek, a középső csoportban a kassaiak, a legnagyobbaknál a rozsnyóiak örülhettek a legjobban. Győztes lett azonban mindenki, aki örömmel volt velünk az Úrban, aki hálával

szentelte oda magát Isten szava tanulmányozásának, aki jó kedvvel hozott áldozatot az Úrnak idejéből, s le tudta győzni személyes Góliátját. Nem volt hiábavaló senki fáradozása, mert mindenki nemes küzdelemmel állt helyt és győzött. Részesedett egy Istentől elkészített alkalom áldásaiban, ajándékaiban.

Minden versenyző öt követ is kapott emlékeztetőül, hogy ne feledje a dávidi tanítást. Öt szó volt feljegyezve rajtuk: bátorság, adottság, hűség, irgalom és szíveség. Mindenkinél, aki Dávid Fiához tartozik, ad az Isten parányi *tehetséget*, melyet egy napon az Úr szolgálatába állíthat. *Bátorságot* szembenézni a gonosszal bennünk és köztünk. *Hűséget*, mellyel ragaszkodunk Isten kijelentett akaratához, még ha mindenki mást mond és tesz. *Irgalmat*, melyből minden nap élünk és nagyvonalúan szabad osztanunk; és őszintén *érző szívet*, amellyel belophatjuk magunkat az Isten szeretetébe.

Isten áldásával és dicséretével indultunk haza, mert még várnak ránk harcok és küzdelmek, hitvallások és tagadások, de hiszünk: a szabadítás és a korona is el van készítve.

Nagy Gábor

Személyes önfeltárások, és mély beszélgetések vezettek el minket odáig, hogy a résztvevők is meg merték osztani kétegyeiket, félelmeiket a felnőtté válás, vagy a felnőtt lét kapcsán.

Felemelő volt megtapasztalni, hogy a szervezők bizonyágtétele mennyire közvetlenül reagál egy-egy fiatal mai dilemmájára. Hiszem, hogy Isten készítette fel a szervezőket és résztvevőket is, hogy falak omoljanak le. Hiszem, ha Isten épít fel embereket, akkor az ő életük gyümölcseit közvetlenül is tapasztalják majd a környezetükben élők. Ezért is kértünk minden résztvevő életére áldást a szombat esti alkalmon, hogy bátorsággal és Isten felé

való nyitottsággal készüljenek arra, hogy valódi férfiak és nők legyenek.

Őszinte hála van a szívemben, hogy Isten a mi életünket is felhasználja arra, hogy a következő generáció hitét megalapozza. És hogy mi volt a hétvége

konklúziója? Isten emlékeztetett arra, hogy mi sem egyik pillanatról a másikra váltunk olyanná, amilyenek vagyunk. Itt egy generáció, akiknek az élethelyzete talán nagyon más, de a dilemmáik hasonlóak: érdemes hát az eredmények helyett, a *hogyan vezetett engem Isten* történetéről beszélni velük.

Horváth Dávid

Fiatalok a még fiatalabbakhoz KI-BELÉPŐ DÁVIDDAL

„Amikor gyermek voltam, úgy szóltam, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek; amikor pedig férfivá lettem, elhagytam a gyermeki dolgokat” (1Kor 13,11).

Gyakran hallok ezt az ígét, mikor egy fiatalot inteni szeretnének az idősebbek, mint egy noszogatóként, hogy ideje lenne már felnőni. De hogy lesz egy gyerekből felnőtt? Mit jelent felnőttnek lenni? Miket kéne elhagyni? Lemondással jár? Vagy esetleg új lehetőségekkel? Akárhogy is, egy biztos: nem megy egy csettintésre. Emlékszünk még, nekünk hogy sikerült? Vagy már csak arra emlékszünk, hogy felnőttek vagyunk? Esetleg azt mondjuk: *Nem volt más választásom, fel kellett nőnöm?* Szociológusként hosszú sorokban taglalhatnám az elmúlt pár évtized társadalmi hatásait, hogy hogyan szélesedett a felnőtté válás időszaka, és milyen új kihívásoknak kell megfelelni az újabb generációknak. Most azonban nem társadalmi hatásokat, kifogásokat kerestünk, hanem személyes életutakat mertünk őszintén felvállalni. Egy esős áprilisi hétvégén arra vállalkoztunk, hogy felidézzük a mögöttünk lévő időszakot.

A Firesz – Duna Mente életre hívta a Ki-Belépő alkalmat. Azoknak a fiataloknak szerveztünk egy hétvégét, akiknél már érzékeljük: kilépnek a gyermekkor közegeiből, és ott állnak, hogy belépve a felnőtt

létbe: férfiakká, és nőkké érjenek. Innen a hétvége neve is. Ez a hétvége arról szólt, hogy őszintén megosszuk azt a megtapasztalást, amit mi éltünk át felnőtté válásunk során. A felkészülés során egy sakkjátszmához hasonlítottuk az eseményeket. Felsorakozunk teljes arzenállal, határozott előrenyomulások közepette néha nagy stratégiák, néha csak dühből reagálók vagyunk. Van, mikor veszteség ér minket, néha stratégiát váltunk, mégis bőven van lehetőségünk arra, hogy jó döntéseket hozzunk,

és a végén mi nyerünk. Ezért is választottuk Dávid életét, mint egy olyan bibliai személyt, aki mélységek és magasságok közepette lett pirosposztság arcú ifjúból Isten szíve szerinti férfi. Dávid életének fordulópontjainál közösen időztünk el. Szervezőként igyekeztünk megosztani, hogy mi hogy éltünk meg hasonló helyzeteket, hogyan jutottunk el egy-egy válasz-
zig.

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Tanácsa IX. ülészakának 12. ülésén, melyre Rimaszombatban, 2016. április 16-án került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta.

– A kiegészített pontokkal együtt, egyhangúlag elfogadta a tárgysorozatot.

– Jóváhagyta a 9., a 10. és a 11. ülés jegyzőkönyvét.

– Megállapította, hogy a Bezői Református Egyházközség a Zsinati Tanács hozzájárulása nélkül adta el a 379-es helyrajzi számmal ellátott egykori egyházi iskolaépületet és az ahhoz tartozó udvart. A Zsinati Tanács felszólítja az illetékes Nagymihályi Református Egyházmege Elnökségét, hogy 2016. május 20-ig vizsgálja ki, hogy ki a felelős az ingatlan eladásáért (kik írták alá az adásvételi szerződést), és ha kell, világi bíróságon kezdeményezze az eredeti állapot visszaállítását.

– Süll Tamás ifjúsági lelkész a január 28-án kelt levelében kérelemmel fordult a Zsinati Tanácshoz, hogy szeretne ifjúsági lelkészként tovább működni, valamint nonfinanszírozott támogatást kért és jelezte, hogy párkapcsolati és házastársi tanácsadással szeretne foglalkozni a civil szférában. A Zsinati Tanács Süll Tamás kérelmét elutasítja, valamint felszólítja, hogy lelkészként a civil szférában végzett párkapcsolati és házastársi tanácsadást azonnali hatállyal szüntesse meg. A lelképásztor nem végezhet lelkész esküvel megerősített szolgálati tevékenységet másként, mint lelkészként. A Zsinati Tanács Süll Tamás szolgálati helyéről a következő ülésén fog határozni.

– Rigó Máté Adrián (Miskolc), aki 2015. június 2-án fejezte be teológiai tanulmányait az SJE Református Teológiai Karán, a január 16-án kelt levelében lelkészjelölti jogállás odaítélését kéri. A Zsinati Tanács Rigó Máté Adrián számára nem adta meg a lelkészjelölti jogállást.

– Szentandrás Virág (Galánta) a március 1-jén kelt levelében kéri a lelkészjelölti jogállás odaítélését. Teológiai tanulmányait a prágai Károly Egyetem Evangélikus Teológiai Karán, valamint a Berni Egyetem Teológiai Karán végezte, illetve végzi, mivel utolsó éves hallgató. Szentandrás Virág orvosnak tanult, majd távúton kezdte meg a teológiát. Szeretne orvosként elkezdni dolgozni, és mellette segédlelkészi szolgálatot vállalni.

A ZSINATI TANÁCS 12. ÜLÉSÉRŐL

lalni. A Zsinati Tanács Szentandrás Virág számára megadta a lelkészjelölti jogállást.

– Kondás István (Nagykapos) a március 26-án kelt levelében püspöki hozzájárulást kért, hogy teológiai tanulmányait megkezdhesse a Sárospataki Református Teológiai Akadémián. A Zsinati Tanács Kondás István számára megadta a lelkészjelölti jogállást, valamint tudomásul vette, hogy Fazekas László püspök ajánlani fogja őt a sárospataki teológiára. A lelkészjelölti jogállás megadása a teológiai tanulmányai megkezdésével válik hatályossá.

– Palcsó Attila külügyi tanácsos a január 28-án kelt levelében tájékoztatta egyházunk vezetését, hogy a Keresztény Egyházak Közössége kérte, hogy véleményezzük az Európai Tanács 11 491/13-as számú iránymutatását („Az EU iránymutatásai a vallás- és a meggyőződés szabadságának előmozdításáról és védelméről”). A Zsinati Tanács az Európai Tanács 11 491/13-as számú iránymutatása kérdéseire a Palcsó Attila zsinati tanácsos által megfogalmazott válaszokat jóváhagyja, és azokat egyházunk hivatalos válaszainak tekinti.

– Megállapítja, hogy a református oktatási intézmény alapító-fenntartójának kötelessége az iskola református hitelvi irányultságát őrizni, ezért az Ungi Református Egyházmege, mint alapítónak, jogában állt kéréssel fordulni az iskola igazgatójához. A Zsinati Tanács Hudák Bálint igazgatónak a felmerült kérdésre tett válaszlépéseit túlzottnak tartja.

– Hozzájárul, hogy Kása Gergely a HITTANÁCS hitoktatási rendszer tervét, annak „A” évét és részben a „B” évét megjelentethesse az interneten, egy erre a célra kialakított honlapon.

– Tudomásul veszi, hogy Szénási Szilárd, a komáromi egyházmege espere 2016. február 15-i hatállyal a Negyed Református Egyházközség helyettes lelkészévé Erdélyi Pál vágfarkasdi lelképásztort jelölte ki.

– Tudomásul veszi, hogy Orémus Zoltán, az Abaúj-tornai egyházmege espere 2016. január 20-i hatállyal a Szédlői Református Egyházközség helyettes lelkészévé Vargha Balázs lelképásztort jelölte ki.

– Tudomásul vette Gyurcsis Júliának, a Firesz – Duna Mente képviselőjének a jelentését, melyben beszámolt a Kár-

pát-medencei Református Ifjúsági Egyeztető Fórum 2016. február 15–17-e között Berekfürdőn megtartott tanácskozásáról.

– A Naprágyi Református Egyházközség részére megelőlegezi a Gustav-Adolf-Werk által a naprágyi református parókia tetőcseréjére jóváhagyott 5000 euró támogatást.

– A Királyhágómelléki Református Egyházkerület 2016. február 8-án nemzeti közadakozásra kérte fel egyházunkat. Amint levelükben írják, a Himnusz szerzőjének szülőfalujában a magyar nemzet adós maradt a méltó emlékhely kialakításával. A Magyar Kormány jóvoltából 2016. január 22-én, a Magyar Kultúra Napján ezért került sor a többfunkciósra tervezett Kölcsey Ferenc Emlékház alapkövetelére. Az emlékház múzeumi részének, illetve a méltó környezet kialakításához még hiányzó összegre nemzeti közadakozást hirdettek. A Zsinati Tanács kész gyűjtést hirdetni a Kölcsey Ferenc Emlékház múzeumi része, illetve a méltó környezet kialakításához hiányzó összegére.

– A Zsinat a ZS-30/2015-ös számú határozatában az egyház gazdálkodási törvénytervezetének elkészítése céljából törvényelőkészítő bizottságot hozott létre, amelynek tagjai: Bucsuházy István, Molnár Rudolf, Bánóci Jaroslav, Bittóová Irena és Kiss Pál. Bucsuházy István 2016. március 14-én, a törvényelőkészítő bizottság nevében benyújtotta a gazdasági törvénytervezetet, illetve a törvénytervezet mellékleteként a zárszámadási és költségvetési nyomtatványokat. A Zsinati Tanács a gazdasági törvénytervezetet véleményezésre a Zsinati jogi bizottsága elé terjeszti. A véleményezést követően a Zsinati Tanács a törvénytervezetet kész beterjeszteni a Zsinat tavaszi ülésére.

– Hozzájárul Egri Gergő megválasztásához az Iskei Református Egyházközségbe.

– A Zsinati Tanács Hudák Bálintnak, a Vajáni Református Alapiskola igazgatójának a 2016. március 30-án kelt beadványában foglaltakkal nem tud azonosulni, az igazgató magatartását egyházi tisztségviselőhöz valamint református iskolaigazgatóhoz méltatlannak és tolerálhatatlannak tartja.

– Édes-Fogarasi Tünde a március 29-én kelt levelében kéri a Zsinati Tanács-

(Folytatás a 12. oldalon)

(Befejezés a 11. oldalról)

tól lelkeszi jellegének hatályban tartását, illetve bekebelezését egyházunkba. A Zsinati Tanács Édes-Fogarasi Tünde konkrét kérésének nem tud eleget tenni, de megállapítja, amennyiben Édes-Fogarasi Tünde egyházunkban szeretne lelkeszi szolgálatba lépni, a hatályos törvényeink értelmében kezdeményezheti a lelkeszi képesítésének az egyházunkban történő honosítását.

– Janette Knežová bezői lelkipásztor a március 31-én kelt levelében kéri munkaviszonyának megszüntetését az SZRKE-ben. A Tanács tudomásul veszi, hogy egyházunk püspöke és főgondnoka nem tesz eleget Janette Knežovának. A Zsinati Tanács Janette Knežová lelkész-nőt 2016. május 1-jei hatállyal áthelyezi a Töketeremesi Református Egyházköz-ségbe.

– Samuel Knežo segédlelkészt 2016. május 1-jei hatállyal áthelyezi a Jenkei, a Pinkóci és a Zahari Református Egyházköz-ségbe; felügyelő lelkésze Erika Dékányová esperes.

– A következő tárgysorozati pontokat terjeszti a Zsinat IX. ülészakájának tavaszi ülésére: a Zsinat IX. ciklus 2. ülés-

A ZSINATI TANÁCS 12. ÜLÉSÉRŐL

se jegyzőkönyvének elfogadása; püspöki jelentés az egyház életéről a 2015. évben; Diakóniai Központ – jelentés a 2015. évről; Egyházzenei Osztály – jelentés a 2015. évről; Közzétartási Tanács – jelentés a 2015. évről; Református Cigánymisszió – jelentés a 2015. évről; Calvin J. Teológiai Akadémia – jelentés a 2015. évről; Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete – jelentés a 2015. évről; Fiatal Reformátusok Szövetsége (Firesz) – jelentés a 2015. évről; Szlovákiai Magyar Református Presbiteri Szövetség – jelentés a 2015. évről; Diakonia Reformata – jelentés a 2015. évről; RE-MI-DIA – jelentés a 2015. évről; az 1/2005-ös számú törvény módosítása (ZST-23/2016, 1/16); jogalkotási irányelvek (ZST-25/2016, 10/16, ZS-34/2015); a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház gazdálkodási rendjéről szóló törvény (ZST-65/2016, 391/16); a Zsinat ZS-23/2014-es számú határozatának teljesítése (ZST-73/2016) és a Magyar Református Egyház Liturgiai Bizottsága által elkészített új liturgia. A Zsinat ülésezési időtartamával kap-

csolatosan a Zsinati Tanács egynapos plenáris ülésezéséről rendelkezett (Rimaszombatban május 27-én, reggel 9 órától kezdődően).

– Tudomásul vette Sebők Attilának, a Tompa Mihály Református Gimnázium igazgatójának lemondását, és mint a TMRG alapító-fenntartója az intézmény igazgatói tisztségére pályázatot ír ki, melynek leadási határideje 2016. június 15. Az új igazgató kinevezéséig a TMRG igazgatói feladatának ellátásával Sebők Attilát bízta meg.

– Kassai Gyula esperes beszámolt a Lévai Czeglédy Péter Református Gimnázium elmúlt félévének történéseiről. Megköszönte a Zsinati Tanácsnak és a Zsinati Elnökségnek, hogy támogatta őket azon harcukban, hogy végül a Nyitrai Kerületi Oktatási Hivatal engedélyezte az új tanévben az osztály nyitását a gimnáziumnak. A Zsinati Tanács köszöni Kassai Gyula esperesnek a beszámolót, és Isten áldását kívánja a Lévai Czeglédy Péter Református Gimnázium életére.

szakasz szolgált: a vihar lecsendesedése, Jézus jelenlétének áldásán keresztül szólított meg bennünket az igei üzenet. Szükség volt a viharra ahhoz, hogy a tanítványok eljussanak a felismerésre: Valóban Isten Fia vagy!

A helyi gyülekezet tagjainak köszönhetően az alkalmak szeretetvendégséggel zártak, ahol a találkozás, a beszélgetés áldásait élhették át.

Hálát adunk Istenünknek, hogy hitünk erősödésére és lelkünk épülésére szolgáló alkalmaknak lehettünk a részesei. Egyedül Istené a dicsőség!

Szókéné Orémus Zsuzsanna

ikusokból és szakemberekből föllállítandó csapat tartalommal megtölt. Hogy legalább elképzelésünk legyen, **Rácsok András**, a Reforrás magazin felelős szerkesztőjének az előadását hallgattuk meg. Egy olyan magazint álmotunk meg, amely szól minden korosztályhoz, a családokhoz, az élet aktuális kérdéseivel foglalkozik, s mindezt a keresztyén sajtó értékkel, tiszta, szolgáló igyekezetével teszi. Ez a magazin nem csak a templomba járókat hívott majd megszólítani, hanem a szélesebb közönséget is.

A felvidéki reformátusok magazinja lesz. Ha emberi terveinket az Úr megáldja.

–ae–

Egyházmegyei hitmélyítő napok Csallóközi igehirdető Gömörben

Február 26-án és 27-én a gömöri egyházmegye evangelizációs alkalmait tartottuk a harmaci református egyházköz-ségben.

Az igehirdetés szolgálatára **Sebők János** madi lelkipásztort kértük fel, aki 1990–1995 között Harmacon és Martonfalván szolgált. Az alkalom elején jelen sorok írója, helybeli lelkész köszöntötte a vendégeket, majd a serkei férfikórus szolgálatát hallgathatták meg az egybegyűltek.

Az első napon a *Mt 14,13–21* alapján, az ötezer ember megvendégeléséről szólt az

igehirdető, aki hangsúlyozta, hogy a legfontosabb, hogy minden példázaton és történeten keresztül érezzük, hogy az szemlén nekünk szól. Merjük Jézus kezébe tenni azt a keveset, amivel éppen rendelkezünk, higgyük el, kiárad Isten áldása és a kevés is elégnek bizonyul, mert ahol Isten az Ő Lelke által munkálkodik, ott csodálatos áldás fakad.

A szombati alkalom a Zádorháza-rimaszecsai női kórus szolgálatával kezdődött. Az igehirdetés alapjául a *Mt 14,22–33* ige-

Tervezés zajlott Berekfürdőn Médiamunkatársak tanácskoztak

Április 4-e és 6-a közt Médiamunkatárs-műhely címmel szakmai továbbképzésre és megbeszélésre került sor, melyen az egyházmegyei sajtósai, **Géresi Róbert** püspökhelyettes és **Molnár Sándor** zsinati főtanácsos vettek részt.

Először is rögzítettük, hogy hol tart egyházunk a média terén, s meg kellett állapítanunk, egy ideje egy helyben toporgunk.

A második nagy szelet: a reformáció évfordulós ünnepségsorozatát láthatóvá, hallhatóvá, olvashatóvá tenni. 2017. október 31-én ünnepeljük majd a reformáció

500. évfordulóját, azonban 500 napot visszaszámolva, idén június 19-én kezdődik meg az ünnepi rendezvénysorozat, amit jól kell fölvezetni, alatta és utána láttatni, hallhatóvá tenni. Ezeket a feladatokat beszél-tük meg és osztottuk szét. Természetesen ebben a pontban az egyházmegyei eszpereseivel kell a sajtósoknak szorosan együttműködniük, akik az egyházmegyei és a gyülekezeti ünnepségek tudói.

A harmadik rész volt talán a legizgalmasabb: megálmodni egy magazint, nevet adni, keretet adni annak, amit később a la-

A húsvét utáni első hétvégét hitvestársammal Prágában töltöttük. Ebben az esztendőben Csehország-szerte a nagy királyra, IV. Károlyra emlékeznek születésének 700. évfordulója alkalmából. Nem csoda tehát, ha a turisztikai idényt jelképesen a király korhű ruhába öltözött mása nyitotta meg, a szélrózsa minden irányából érkezett látogatók nagy-nagy öröme.

Vasárnap istentiszteleten voltunk. Dél előtt az óvárosi Salvator csehtestvér templomban a fiatal igehirdető az emmausi tanítványok története alapján, a mindennapi csalódásaink Jézus közeli feldolgozásáról, a Vele való szoros életközösség szépségéről, kiváltságáról elmélkedett. Meghatott volt a délutáni találkozás a prágai re-

A mi professzorunk... Vendégségben Csémy Lajosnál

formátus gyülekezet tagjaival, amikor is **Éles György** lelkipásztor hirdette az igét a *Jel 3* alapján.

Prágai utunk Istentől kapott nagy ajándékának tartjuk a **Csémy Lajos** professzor úrral való találkozást, aki 92 esztendő kora ellenére is úgy fogadott bennünket könyvekkel teli otthonában, mintha csak tegnap váltunk volna el. A professzor úr lelkipásztorok nemzedékét készítette fel a szent hivatásra. Társaságában, **Ferentzi Sándor** magyarszeccsödi lelkipásztor barátommal (volt prágai diákkal) felelevenít-

tettük a diákélet emlékeit. A lelkipásztorokat, közös ismerősöket illető kérdéseit papírosra gyűjtötte, nehogy valaki is kimaradjon a sorból. Az együttléti röpké órája angyszárnyak sebességével múlt el.

Lapunk állandó olvasójának, volt tanítványainak nevében, ezúton is szívből kívánok további számos esztendőt testi, lelki, szellemi egészségben és frissességben. Kedves igéjével köszönöm a szíves vendéglátást: „Az igazság felmagasztalja a nemzetet, a bűn pedig gyalázatára van a népeknek” (*Pélida 14,13*). **Tóth László**

tagjai arra a következtetésre jutottak, hogy szorosabb együttműködésre van szükség egymás megsegítése és a közös programok szervezése céljából.

Első lépésként – a hatékonyabb kommunikáció érdekében – közös levelezőlistát hoznak létre, melyre rendszeresen naprakész információkat töltenek fel.

Haris Szilárd

Berekefűrdőn a Megbékélés Házában Tanácskoztak a misszió és a diakónia vezetői

Április 3-án és 4-én zajlott a Kárpát-medencei missziói és diakóniai vezetők konferenciája, melynek témája a „vezetett vezető” volt.

Volt interaktív előadás-sorozat, melynek alapötlete a *vezetés és menedzsment az egyházban és a világban* volt. Az előadások szakmai háttéréért **Siba Balázs** és **Lénárt Viktor** felelt. Előbbi az elméleti alapot végezte, míg utóbbi, világi cégvezetői tapasztalatából, de ugyanakkor evangélikus lelkész mivoltából kifolyólag, szemléletes példákkal támasztotta alá a hallottakat.

A program délután önismereti tréninggel folytatódott, melynek során mindenki felmérhette, fejleszthette vezetői képességeit. Estébe nyúlóan még egy előadást készítettek a szervezők: a hatalom és a feladatok delegálásának módjait ismertette. A nap istentisztelettel zárult, melyen **Fekete Károly**, a tiszántúli egyházkerület püspöke hirdette az igét.

Másnap tartotta rendes éves gyűlését a Kárpát-medencei Református Diakóniai Koordinációs Tanács, melynek tagjai az

MRE Szeretetszolgálati Irodája, a Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány és a határon túli református egyházak diakóniai szolgálatainak képviselői, így egyházunk Diakóniai Központja is. A tanács

Ebben az esztendőben április 9-én Tanyon került sor a fogyatékkal élők első találkozójára. Az igét **Csik György** lelkipásztor hirdette, majd a résztvevők biztonságtételei következtek. A tavalgy megnyílt, fogyatékkal élők és idősek napközi otthonaként működő **Michiel de Ruyter** gyülekezeti ház adott helyet a szeretetvendégségnek, ahol lehetőség nyílt tapasztalatcserére is. (Fotó: ifj. Bognár Gyula)

Csécs Ildikó

A cseh diakónia képviselőinek látogatása Egyházunk volt a vendéglátó

Április 13-a és 15-e között a cseh diakónia képviselői látogattak meg bennünket.

A Diakonie ČCE Csehország második legnagyobb szociális szolgáltatója a non-profit szervezetek között. Képviselői elmondása szerint a diakónia bár egyházi alapítású, mégis elszakadt a gyülekezetektől. Szeretnék megerősíteni a gyülekezeti diakóniát, látogatásuk célja az volt, hogy tájékozódjanak, hogy ez a típusú szolgálat miképpen működik a mi egyházunkban. A vendégeket Komáromban **Ibos Henriett**, a Diakóniai Központ igazgatója, **Csiffáry Ildikó** koordinátor és jelen sorok írója, diakóniai lelkész fogadta, akik ezután **Fazekas László** püspökkel és **Csik György** tanyai lelkipásztorral is találkoztak. Kölcsö-

nösen tájékoztatták egymást, majd Tanyon megnézték a Michiel de Ruyter Házat, ahol nappali foglalkoztató működik. **Sebők János** madi lelkipásztor tájékoztatást nyújtott a Református Mentő Misszió szolgálatáról, arról, hogy Isten miképp változtathatja meg a különböző függőségekkel, lelki vagy szociális válsággal küzdő emberek életét. **Takács Erzsébet** hasonló elhivatottságról tett biztosságot, amikor beszámolt az apácaszakállasi gyülekezetben végzett szolgálatáról, hogy önkénteseket gyűjtve maga köré időről időre meg-

látogatja a nehéz szociális helyzetben élő családokat és élelmiszert visz nekik. Érdekes volt látni, hogy ebben a szolgálatban nem áll mögötte semmilyen intézmény, pusztán a gyülekezet. Az estét kötetlen beszélgetés zárta le.

Másnap Hanván **Nagy Ákos Róbert**, a gömöri egyházmege esperese, és **Mikos Annamária**, a Diakóniai Központ igazgatótanácsának tagja várt bennünket. A közös ebéd után a küldöttség látogatást tett a hanvai szeretetotthonban. **Lőkös Márta**,
(Folytatás a 14. oldalon)

(Befejezés a 13. oldalról)

az intézmény igazgatója vezetett körbe minket. Rimaszombatban **Kovács-Tímár Ildikó**, rimaszombati lelkipásztor tartott előadást a rimaszombati gyülekezet diakóniai munkájáról. A programok közül leginkább az idősek és mozgásukban akadályozottak felé végzett Mp3 missziót emelte ki (az ígéhirdetés hangfelvétele azokhoz is eljut, akik nem tudnak eljárni a templomba).

A Zsinati Irodában Ibos Henriett tartott előadást a Diakóniai Központ éves tevékenységéről. A felek közben megvitatták az egyezéseket és a különbözőségeket a szolgálatban.

—hsz—

Április 15-én, a kassai magyar gyülekezet adott otthont a Diakóniai Központ által szervezett háromnapos szakmai találkozó befejező alkalmának.

Az SZRKE részéről **Ibos Henrietta**, a Diakónia Központ (DK) igazgatónője, **Orémus Zoltán**, az Abaúj-tornai egyházmegye esperese, **Juraj Brecko**, az Ondava-hernádi egyházmegye esperese, **Erika Dékányová**, a nagymihályi egyházmegye esperese, **Széles Jaroslav**, a kassai szlovák gyülekezet lelkipásztora, **Marika Géczi-ová**, a RE-MI-DIA közhasznú szervezet

Április 17-én Garamsallón a templomban megemlékeztünk a kitelepítés áldozatairól. A magyarországi móri gyülekezet tagjai velünk emlékeztek, lelkészük, **Veres Péter** hirdette Isten üzenetét.

„Garamsallón a deportálás 1946. december 17-e és 19-e között zajlott le. Összesen negyvenkét családot deportáltak Csehszlovákiába, a Szudéta-vidékre. Itt cselédként vagy béresként helyezték el őket nagygazdáknál, földbirtokosoknál, mégpedig úgy, hogy ne alkotassanak zárt közösséget – 2-3 családot helyeztek ki egy-egy helységbe. A cél a beolvasztás volt. A deportálás azonban nem érte el a célját, mert az 50-es évek elejére a családok nagy része titokban visszaköltözött régi lakóhelyére. Sokkal súlyosabb károkat okozott a lakosság-cserének is nevezett kitelepítés 1947 tava-

A cseh diakónia képviselőinek látogatása Egyházunk volt a vendéglátó

menedzsere, **Jaroslav Géczi**, a DK igazgatótanácsának tagja, **Marianna Sláviková**, a besztei gyülekezet lelkipásztora, ill. jelen sorok írója, az abaújszini gyülekezet beszolgáló lelkipásztora vett részt. A Csehtestvér Egyház diakóniájának képviselőitében jelen voltak: **Petr Haška** igaz-

intézményük és kb. 1000 önkéntesük van. Ezt követően Marika Géczi-ová ismertette a RE-MI-DIA diakóniai szervezet sokrétű tevékenységét. A beszámolókat aktív eszmecsere követte, majd pedig Széles Jaroslav lelkipásztor vezetésével egy rövid sétát tettünk, megismerkedve a reformá-

gató, **Dan Žárský** a vsetíni DK igazgatója, valamint **Štěpán Brodský** menedzser.

Petr Haška ismertette a Csehtestvér Egyház diakóniájának a múltját és jelenét. Kiderült, hogy 1500 alkalmazottjuk, 110

tus templom fordulatokban gazdag történelmével. Visszatérve a gyülekezeti terembe, Jaroslav Géczi igemagyarázata következett a *Jn 15,16–17* alapján.

Pándy Kovács Tímea

AZ EMÉLKEZÉS KOSZORÚJA Garamsalló 114 lakosára emlékeztek

szán. A falunkból 41 családot telepítettek át Magyarországra, Mór és Tolna helységeibe. A kitelepített családok minden ingóságukat magukkal vihették, egy-egy család több vagonnal is ment. A letelepedéskor házat és az itt maradt földjeik arányában földterületet kaptak. 1930-ban az összlakosság és a magyar lakosság aránya 1066:964 volt. 114 egyént telepítettek ki, tehát a kitelepített magyarok aránya 11,82 százalék” (Ambrus Erika–Zsigmond István *Részletek Garamsalló történetéből*).

A kitelepítés nem érte el eredeti célját, hiszen nem sikerült a magyar nemzetiségű lakosok számát annyira lecsökkenteni,

azonban a gyülekezet gerincét megtörték. A ma élő és templomba járók, s a templom maga is arról beszél, egykor nagy és erős volt a garamsallói gyülekezet. Mára 48-ra apadt a gyülekezet választóinak száma, az évek során ehhez sok egyéb is hozzájárult, de az első csapás a háború borzalmai után a kitelepítés volt. A Móra telepített reformátusok pedig Istenbe vetett bizodalommal az ottani gyülekezet oszlopos tagjaivá váltak.

Az emlékezés koszorúja tehát ebből a 114 szál virágból áll. S ez a koszorú sosem hervad el, nem engedi át a felejtésnek és az enyészetnek a kitelepítettek emlékét. —aetiokról a gyülekezet gondoskodott, a község polgármestere, **Cseri Zita** és az iskola igazgatója, **Cseri Kinga** pedig a verseny ideje alatt beszélgetésre, majd falunézésre hívták a vendégeket.

Mózes életét és szolgálatát a gyerekek jól megtanulták, s reméljük, nemcsak a történet és a szereplők sorsa marad bennük, hanem annak tanulságait, Isten gondviselő szeretetének csodáit a saját életükben is használni tudják majd.

—aa—

Kicsik és nagyok Mózesről Bibliaismereti verseny Nagyölveden

Mózes élete és szolgálata volt a témája a barsi egyházmegye bibliaismereti versenyének, melyet április 17-én rendeztek meg Nagyölveden.

A gyermekek két csoportban versenyeztek: a kicsik vezetője (a feladatok összeállítója) **Izsmán Jónás**, ipolysági lelkipásztor volt, a nagyoknál pedig **Ficzere Tamás**, nyitrai lelkipásztor vezette a játékos fel-

adatokat. A kicsiknél Léva, Érsekkéty, Oroszka és Nagyölved gyermekei lettek dobogósok, s versenyzett még Zseliz-Sárró, Farnad és Zseliz csapata, a nagyoknál pedig Érsekkéty egyik csapata, Oroszka, Pozba csapata lett dobogós, s akik még versenyeztek: Zselizről két csapat, Érsekkétyről még egy csapat, Farnad, Léva és Nagyölved csapata. A lelkieken túl a tes-

Április 17-én rendezték meg a komáromi egyházmegyében a XII. egyházmegyei kórustalálkozót, melynek a Perbetei Református Egyházközség adott otthont.

Az ünnepi együttléten **Erdélyi Zoltán**, a perbetei gyülekezet lelkipásztora áhítatában elmondta, hogy bár mindenki más-más indulattal érkezik egy ilyen kórustalálkozóra – van, aki izgul, másban a versenyszellem erős, és vannak új kórusok is, akik talán még nem igazán tudják, hogy mire számítsanak – a lényeg azonban az, hogy együtt, testvéri közösségben dicsérjük a mi Urunkat.

A kórustalálkozón tizenegy kórus vett részt. A bátorkesziek gyönyörű, tiszta énekléssel méltóképpen megalapozták az együttlétet. Negyedet a Napsugár kórus képviselte, akik bár kevesen voltak, mégis finom, lágy éneklésükkel kivívták a gyülekezet elismerését. Érkezett egy kórus Magyarországról is, Mocsáról, a bátorkeszi gyülekezet testvérgyülekezetéből, akik igényes kórusművekkel kápráztatták el a jelenlévőket. Deáki gyülekezte először vett részt kórustalálkozón, mégpedig egy ifjúsági énekkarral, akik csodálatos lelki

XII. Egyházmegyei kórustalálkozó ZENGŐ HANGOK PERBETÉN

énekekkel örvendeztették meg a gyülekezetet, őket követte Érsekújvárból a Hálaadás kórus, mely a kétszólamú kórusműveken kívül készült még egy csodálatos gospellel is. Űde színfolt volt a találkozón a perbetei baba-mama klub énekkara, akik szintén első alkalommal voltak jelen, a fiatalos, friss ifjúsági énekeikkel nagyon jó hangulatot teremtettek. Voltak olyan kórusok is, akik csupán egyszólamban énekeltek (például Búcsról a Csemadok éneklőcsoportja, a csúzi gyülekezet kórusa, vagy a megyercsi gyülekezeti kórus), mégis meghatározó és felemelő volt látni a kórustagok Isten iránti elkötelezettségét, és azt, hogy valóban szívvel-lélekkel dicsérik az Urat.

Végül a kisújfalui gyülekezet kórusa, és a kamocsai Laudate kórus csodálatos négyszólamú kórusművekkel örvendeztették meg a jelenlévőket.

Rácz Elemérnek, az Egyházzenei Osztály megbízottjának, a kórusok szakmai értékelése során mindenkihez volt egy-egy kedves, biztató, elismerő

szava. **Žiaček Adrianna**, az egyházmegye zenei bizottságának vezetője köszönetet mondott a kórusoknak.

Az ünnepi alkalom végén **Szénási Szilárd** esperes elismerését fejezte ki többek

A kisújfalui gyülekezet kórusa.

között a kórusvezetők felé, akik annak elenére, hogy a mai világban az emberek nagyon elfoglaltak, mégis motiválni tudják a kórustagokat az éneklésre, Isten dicsőítésére.

Véleménye szerint látható és érezhető volt, hogy a kórustagok örömmel és hálával a szívükben énekelnek. Végül a 47. zsoltár 8. versével buzdította a jelenlévőket: „Mert az egész föld királya Isten, zengjétek neki éneket!”

Miután a kórusok, és kórusvezetők megajándékozása megtörtént, a helyi gyülekezet lelkipásztora meghívta a jelenlévőket a házigazdák által szervezett szeretetvendégségre.

Sasák Ilonka

A bátorkeszi református énekkar.

A feltámadás reménységével búcsúztunk április 13-án a kassai Rozália temetőben Bernáth Sándor nyugalmazott lelkipásztortól, aki megtért megváltó Urához.

1928. június 5-én született Kassán. Gyermekéveit Klenócon és Losoncon töltötte. 1947-ben a losonci gimnáziumban érettségizett, teológiai tanulmányait 1952-ben Prágában fejezte be. 1951-től megkezdte segédlelkési szolgálatát Hardicsán, 1952-től rimaszombati káplán, majd 1953-tól Nádasdra lett kihelyezve. 1955 márciusában meghívást kapott a szádélói és áji gyülekezetbe, ahol az ínséges időkben 38 éven keresztül, családjával együtt szerényen és odaadóan szolgált.

Később, 1982-től tíz éven át szolgált a bódvavendégi és tornaújfalui gyülekezetekben. Az egyházmegye lelkési főjegyzője is volt egé-

BERNÁTH SÁNDOR (1928–2016)

szen 1993-ig, nyugdíjba vonulásáig. Nyugdíjas éveit Kassán töltötte,

ahol idős lelkészként besegített a kassai gyülekezet diakóniai szolgálatában, a kórházakban, nyugdíjas otthonokban.

Egészségi állapota lassan, de fokozatosan romlott. 2016. április 9-én Isten magához szólította őt.

A gyászistentiszteleten **Orémus Zoltán** esperes a 2Tim 4,7 alapján hirdette Isten vigasztaló üzenetét. A Szádélói Református Egyházközség és a hozzá tartozó gyülekezetek nevében **Vargha Balázs szádélói lelkipásztor** köszöntö meg Istennek a harmincnegyzet évén át végzett hűséges szolgálatot.

Köszönjük Istennek mindazt, amit elhunyt szolgatársunk **Krisztus** egyházáért tett, itt maradt szereteteit pedig erősítse mindenre elégséges kegyelmével és vigasztalásával.

Varga Zoltán

Egyházmegyei bibliaóra. A böjti időszakban a Barsi Református Egyházmegye egyházmegyei bibliaórái zajlottak a hontfüzesgyarmati egyházközségben. Az igemagyarázat szolgálatát Révész Tibor, Kiss Pálné, Szathmáry Zsuzsanna, Erdélyi Judit, Sándor Veronika, Révész Tiborné végezték. A lelkészek szabadon választott téma alapján magyarázták az igét.

Közygylés. A komáromi egyházmegye rendes tavaszi közgyűlésére április 3-án került sor a deáki református templomban.

HEKS. A HEKS svájci segélyszervezet közép-kelet-európai megbízottja, Matthias Herren április 4-én egyházunkban járt és megtekintette a segélyszervezet támogatásával folyó cigánymisz-szi munkáját Nagybalogon.

Pénzadomány. A Kárpátalja nincs egyedül program keretében újabb adományt, mégpedig 10 ezer eurót adtak át egyházunk képviselőjében Géresi Róbert püspökhelyettes, Kraus Viktor esperes, Kassai Gyula esperes, Rákos Lóránt zsinati tanácsos, Pándy Kovács Tímea lelkipásztor, Balogh Janette, a Zsinati Iroda munkatársa és Ibos Henrietta, a Diakóniai Központ igazgatónője április 7-e és 9-e közt. A Kárpátaljai Református Egyházat Zsukovszky Miklós beregi és Balogh Attila ungi esperesek képviselték.

Közygylés. A szepti gyülekezet fogadta templomában április 10-én az Abaúj-tornai Református Egyházmegye tavaszi közgyűlését.

SZEÖT. Április 14-én a Pozsonyban zajló Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa Igazgatótanácsának az ülésén jelen volt Fazekas László püspök is. A tanácskozáson megjelent Pollák Róbert, a volt romaügyi kormánybiztos, aki beszámolt a romák integrálása kapcsán az együttműködés lehetőségeiről. Szó volt a Szlovákiai és Csehországi Nők Ökumenikus Fóruma által májusban tartandó regionális konferenciáról és egy ökumenikus naptár kiadásáról a 2017. esztendőben.

Közygylés. Április 17-én Bajánházán tartotta az ungi egyházmegye az egyházmegyei közgyűlését, ahol jelen volt egyházunk püspöke is.

HEKS. Április 23-án kézműves-foglalkozás zajlott Szalócon a svájci HEKS segélyszervezet jóvoltából. A segélyszervezet célja, hogy szociálisan felzárkóztassa a hátrányos helyzetű roma fia-

talokat és gyerekeket hittan, játszóház, kézműves-foglalkozások, filmklub, prevenciós előadások és zenés programok segítségével. Az alkalmon harmincketten vettek részt.

Közygylés. Április 24-én az örösi református templomban tartotta meg a tavaszi egyházmegyei közgyűlését a Zempléni Református Egyházmegye.

Generális Konvent. Április 25-én és 26-án Nagyváradon ülésezett a Generális Konvent elnöksége, amelyen egyházunkat Porubán Ferenc főgondnokhelyettes és Fazekas László püspök képviselte. A témák között szerepelt többek között a Generális Konvent kassai plenáris ülésének előkészítése, a Magyar Református Egység Napjának megünneplése Kolozsvárott, a reformáció 500. évfordulója megünneplésének előkészü-

Izraeli út

2016. október 1-je és 8-a között ismét lehetőség nyílik részt venni egy izraeli kiránduláson. Az idegenvezető Jaroslav Rindoš római katolikus pap, az út lelki részének felelőse pedig Domonkoš Erika, a Kassai Szlovák Református Egyházközség lelkipásztorja lesz. Ismét meglátogatjuk azokat a helyeket, amelyek nagy jelentőséggel bírnak az üdvtörténetben.

Közelebbi információkat az alábbi címen és elérhetőségen lehet szerezni: Erika Domonkošová, Na záhumní 17, 040 15 Košice V., tel.: 055/68 41 596, 0903/914 964, 0917/350 174. E-mail: domonkosovaerika@gmail.com.

Pályázat

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Tanácsa a ZST-78/2016-os számú határozata nyomán pályázatot ír ki a rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnázium igazgatói állásának 2016. augusztus 1-től esedékes betöltésére.

Feltételek: A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház közoktatásáról szóló 1/2000-es számú törvény 13. §-ában meghatározott feltételek teljesítése, a magyar és a szlovák nyelv ismerete, valamint ajánlott legalább egy világnyelv ismerete. A pályázók csatolják szakmai életrajzukat és az intézmény vezetésére vonatkozó részletes koncepciójukat is.

Beküldési határidő: **2016. június 15.**

Postacím: A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Irodája, Fő tér 23., 979 01 Rimaszombat.

letei, a II. Helvét hitvallás átdolgozott szövege, református térkép készítése, majd beszámolók hangzottak el a bizottságok munkájáról.

Ifjúsági istentisztelet. Május 29-én Martoson, a református templomban kerül sor a Firesz – Duna Mente szervezésében a II. Ifjúsági istentiszteletre, ahol az első alkalom folytatásaként Dániel történetének következő része kerül kibontásra.

A Pátria rádió református műsorai:

Május 29-én, a 7.05-kor kezdődő Világosságban Molnár Zsolt csicséri lelkipásztor igehirdetésében Jézusról, mint a világ világosságáról szól a hallgatókhoz.

Június 12-én, a 7.05-kor kezdődő egyházi műsorban Erdélyiné Kürty Anita Jézus bizonyágtételéről szól igehirdetésében arról, hogy az Atyától jön és az Atyához megy.

Június 26-án, a 7.05-kor kezdődő Világosságban Tarné Bial Ivett kistárkányi lelkipásztor arról szól igehirdetésében, hogy Jézus meg tud szabadítani a bűntől.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 13.05.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Kis Lucia

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a református lelkészi hivatalokban és a szerkesztőség címén.

Előfizetési díj: egy (kalendárium) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi: **930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.**

E-mail: ksz@reformata.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk. A tudósítások teljes terjedelemben megtalálhatóak a www.reformata.sk honlapon.

Nyomdai előkészítés: Kis Lukács

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09